

Vėlinės - mirusiųjų prisiminimo diena.

Lietuvos Kryžių kalnas, nusagstytas ne tik tūkstančiais prašymų pasigailėti žuvusiųjų ir okupantų nukankintųjų sielų, bet ir padėkos ženklų už sugrįžusius iš Sibiro artimuosius.

R. Požerskio nuotr.

LIETUVOS GYVENTOJŲ SKAIČIUS

Lietuvos gyventojų skaičius, remiantis šių metų visuotinio surašymo išankstiniais duomenimis, dabar šalyje gyvena 3 milijonai 491 tūkstantis nuolatinių gyventojų. Tai yra 5 proc. mažiau nei prieš 12 metų.

1989 metų surašymo duomenimis, tuomet Lietuvoje buvo 3 mln. 674 tūkst. 802 nuolatiniai gyventojai.

Šiais metais surašyta 1 mln. 632,1 tūkst. vyrų ir 1 mln. 858,7 tūkst. moterų. Tai atitinkamai sudarė 46,8 proc. ir 53,2 proc. gyventojų. 1989 metais tūkstančiui vyrų teko 1113 moterų, o šiais metais - 1139 moterys.

Palyginti su Estija ir Latvija, gyventojų Lietuvoje sumažėjo nedaug: Estijoje, palyginti su 1989 metų duomenimis, dabar gyvena 12 proc. mažiau gyventojų, o Latvijoje - 11 proc. mažiau.

Skaičiai buvo klastojami

Kaip teigė Statistikos departamento direktoriaus pavaduotojas Petras Adlys, pagrindinės gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastys yra tos, kad šių metų surašymas suteikė galimybę pašalinti sovietinio surašymo metu padarytą centralizuotai padidintą gyventojų skaičių. Tuomet surašymo metu gyventojų skaičius Lietuvoje dirbtinai buvo padidintas apie 15 tūkstančių. Be to, po nepriklausomybės atkūrimo neišsiregistravę išvyko apie 50 tūkst. Rusijos kariškių.

Gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turi ir nesurašyti

Lietuvos piliečiai, išvykę dirbti ar mokytis į užsienį pagal turistines vizas ir ten pasilikę. P.Adlio teigimu, tokių piliečių gali būti apie 120-130 tūkstančių.

Surašymo duomenimis, dabar miestuose gyvena 2 mln. 345 tūkst., o kaime - 1 mln. 146 tūkst. žmonių.

Palyginti su 1989 metų duomenimis, mieste gyventojų sumažėjo 142 tūkstančiais, o kaime - 42 tūkstančiais. Tai siejama su tuo, kad padidėjo miesto gyventojų emigracija į užsienio šalis, be to, kai kurie gyventojai keliai į kaimus.

Per 12 metų gyventojų skaičius mažėjo visuose didžiausiuose miestuose. Vilniuje šis skaičius sumažėjo 33,7 tūkst. ir dabar sostinėje gyvena 543 tūkst. gyventojų. Kauno gyventojų skaičius sumažėjo 36,8 tūkst. (gyvena 381,3 tūkst.), Klaipėdos - 8,5 tūkst. (gyvena 194,4 tūkst.), Šiaulių - 9,9 tūkst. (gyvena 135,7 tūkst.), Panevėžio - 4,2 tūkst. (gyvena 122,3 tūkst.).

Daugiausia žmonių gyvena Vilniaus apskrityje - 850,7 tūkst., o mažiausiai - Tauragės apskrityje - 134,5 tūkst.

Lietuvos gyventojų visuotinis surašymas vyko šių metų balandžio pradžioje. Šiuo metu yra apdorota 59 proc. surašymo lapų. Galutiniai surašymo duomenys bus pradėti skelbti pirmąjį 2002 metų pusmetį. Tuomet bus paskelbti duomenys apie gyventojus pagal lytį, amžių, demografinę elgseną, etnokultūrinį statusą, profesiją, pajamų šaltinius bei kitos žinios.

BNS

LIETUVOS GYNYBOS BIUDŽETAS PAGAL NATO PRINCIPUS

Pagal šį pavasarį pasirašytą dvylikos politinių partijų susitarimą gynybai ir krašto apsaugai Lietuva numato skirti 2 proc. bendrojo vidaus produkto. Kitų metų biudžete tai sudarytų apie milijardą litų. Išlaidas gynybai iki tokios ribos Lietuva didina pirmą kartą, praneša ELTA.

Atsižvelgus į realius ir garantuotus finansinius išteklius, dabar pertvarkoma Lietuvos kariuomenės struktūra, atsisakyta plėtoti daug investicijų reikalaujančius karinius junginius.

Daugelio valstybių patirtis liudija, kad efektyvią krašto apsaugą galima garantuoti, kai

gynybos reikmėms skiriama 2 proc. BVP.

NATO valstybės šiam tikslui išleidžia apie 2-2.2 proc. BVP. Organizacija laikosi nuostatos, kad narystės aljanse siekiančios šalys savo gynybai turėtų numatyti tokią pačią BVP dalį.

NATO valstybių gynybos biudžetai sudaromi remiantis bendrais kriterijais.

Sudarant 2002 metų Lietuvos gynybos biudžetą, buvo orientuojamasi į NATO narių biudžetų sandaros principus. Pavyzdžiui, personalo išlaidoms Krašto apsaugos ministerija (KAM) ketina skirti ne daugiau kaip 50 proc. visų

išlaidų, technikai ir ginkluotei - maždaug ketvirtį (22 proc.) išlaidų. Palyginti nemažai KAM biudžeto pinigų - 113 mln. litų (apie 14 proc.) planuojama išleisti karių mokymui ir švietimui - Karo akademijai, puskarininkių mokyklai, Mokomajam pulkui bei kitiems karinio rengimo centrams.

Krašto apsaugos ministerijai ir kariuomenei iš viso planuojama skirti 813 mln. litų, arba 1.62 BVP.

Kitoms institucijoms arba struktūroms, savo veikla taip pat prisidedančioms prie krašto gynybos, tektų 190.5 mln. litų, arba 0.38 proc. BVP.

NATO šalyse ši gynybos išlaidų dalis sudaro tik apie 0.2 proc., todėl ir Lietuvoje ją ketinama palaipsniui mažinti.

Tarp minėtų papildomų struktūrų yra du Vidaus reikalų ministerijos vidaus pulkai (jiems numatoma skirti 34, 4 mln. litų), Valstybės sienos apsaugos tarnybos rinktinės (125,6 mln. litų), Šaudmenų gamykla (11 mln. litų), Valstybės saugumo departamento koordinuojama kovos su terorizmu programa. Be to, karo prievolės administravimui savivaldybėse numatoma

skirti 3.1 mln. litų, o Šaulių sąjungai remti - 1.7 mln. litų.

Orientuojantis į naujų NATO narių Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos bei mažesnių valstybių gynybos biudžetų analizę, tokią pačią lėšų dalį - apie 1 proc. (7.5 mln. litų) numatyta skirti mokslo tyrimams darbams. KAM kartu su Švietimo ir mokslo ministerija 2001 m. parengė ir pradėjo įgyvendinti trejų metų mokslo ir technologijų plėtros programą. Per trejus metus KAM išleis 17.5 mln. litų šiam projektui finansuoti.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

▪ PATVIRTINTA LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO 750 METŲ JUBILIEJAUS PROGRAMA

Vyriausybė patvirtino Lietuvos Karaliaus Mindaugo 750 metų jubiliejaus minėjimo programą. 2003 metais tiek pat metų sukaks ir Lietuvos valstybei. Karaliaus Mindaugo 750 metų jubiliejaus programa bus įgyvendinama 2001-2003 metais, praneša ELTA.

Numatydama jubiliejinių metų iškilmes, Ministrų kabinetas nutarė perkelti Pasaulio lietuvių **dainų šventę iš 2002 į 2003 metus**. Vyriausybė tikisi, kad Lietuvos piliečiai ir pasaulio lietuviai supras šio sprendimo, suderinto su svarbiausiomis valstybės institucijomis, prasmę, pagrįstumą ir svarbą.

Pasak programos rengėjų, Karaliaus Mindaugo karūnavimas 1253 metais padėjo pamatus istoriniam Lietuvos išsitvirtinimui ir išlikimui, todėl minėti šią svarbią sukaktį - visų mūsų pareiga.

Numatomų darbų programą, suderinusi su kitomis ministerijomis, parengė Kultūros ministerija. Planuojama, kad daugiausia lėšų prireiks sostinės senamiesčio ir centro statybos bei sutvarkymo darbams. Numatyta skelbti konkursą karaliaus Mindaugo paminklui Vilniuje projektuoti ir pastatyti, užbaigti Kongresų rūmų statybą, rekonstruoti Gedimino prospektą ir sutvarkyti Savivaldybės aikštę, nutiesti Karaliaus Mindaugo tiltą per Nerį, pratęsiant T.Vrublevskio gatvę. Karaliaus Mindaugo karūnavimo jubiliejaus programoje taip pat numatyta didelė kultūros renginių programa: įvairios parodos, konferencijos, paskaitos, knygų, monografijų ir dokumentų rengimas bei leidimas.

▪ OPOZICIJA REIKALAUJA SVARSTYTI SU

“MAŽEIKIŲ NAFTA” SUSIJUSIAS ĮSTATYMŲ PATAISAS

Lietuvos opozicinių partijų Politinio bendradarbiavimo taryba (PBT) ragina Vyriausybę ir Seimo daugumą nevilkinti būtinų sprendimų ir kuo greičiau priimti įstatymus, kurių reikia tolesnei “Mažeikių naftos” veiklai. Opozicinių partijų Politinio bendradarbiavimo taryba reikalauja, kad su “Mažeikių nafta” susijusių įstatymų svarstymas būtų įtrauktas į artimiausio Seimo posėdžio darbotvarkę.

Pasak laikinojo Liberalų sąjungos pirmininko Eugenijaus Gentvilo, dar jo vadovaujama laikinoji Vyriausybė pavasarį buvo parengusi “Mažeikių naftos” reorganizavimo įstatymo pataisus, atsižvelgdama į Konstitucinio Teismo sprendimus, tačiau šie teisės aktai iki šiol nepriimti.

Politinio bendradarbiavimo tarybos nuomone, Seimo daugumos ir Vyriausybės nenoras priimti reikalingus įstatymus ir tuo užbaigti “Mažeikių naftos” sutartį su “Jukos” darosi grėsmingas Lietuvos integracijai į Šiaurės Atlanto sąjungą.

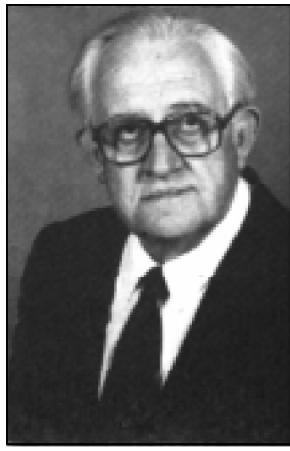
PTB pareiškime raginama neužmiršti, kad “Mažeikių naftos” sėkminga veikla užtikrina nemažą dalį biudžeto pajamų ir šios įmonės sėkmė - tai ir Lietuvos pensininkų, mokytojų ar gydytojų sėkmė, jų didesnės pajamos. “Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas turi dar kartą apsispręsti, nes vieno jo 1994 m. parašo, kad Lietuva nori stoti į NATO, nepakaks atsverti dabarties politines klaidas. Tik nuosekli valstybinė linija, peržengianti grupinius interesus ir neskaidrius išpareigojimus, užtikrins Lietuvai jos nacionalinių siekių įgyvendinimą”, - rašoma jame.

▪ J.BURBA VEDA Į KOVĄ

Paskelbti visuotinį referendumą narystės NATO, Europos Sąjungoje, žemės pardavimo užsienio piliečiams, euro įvedimo klausimais ketvirtadienį prie Seimo surengtoje akcijoje reikalavo Justinas Burba, save vadinantis Žemaitijos visuomeninio parlamento tarybos prezidentu. Jo palydą sudarė apie 30 daugiausia Lapių sąvartyno gyventojų. Jei iki gruodžio 1 d. Seimas nepaskelbs referendumo, akcijos organizatorius žada skelbti “rimtesnį streiką”, į kurį bus pakviesti “Lietuvos bedarbiai ir jaunimas be ateities”.

Akciją prie Seimo rūmų jos organizatorius vadino įspėjamoju streiku. Iš esmės tai gal ir atitiko tikrovę, nes jo dalyviai buvo palikę savo darbovietę - Lapių sąvartyną prie Kauno. Išrikiavęs spalvingus akcijos dalyvius prieš televizijos kameras, J.Burba pristatė juos kaip “bomžus inteligentus”, o pats ėmėsi interviu žanro. Politinių reikalavimų Lapių gyventojai nekėlė, daugiausia apsiribodami būsto ir darbo reikalavimais bei valdžios, kaip tokios, privatizavimo keiksnojomu.

Dar keli J.Burbos pažadai - skelbti “pagonišką džihadą (karą prieš įteisintą korupciją)” Seimui ir pateikti Žemaitijos visuomenės parlamento tarybos projektą, kaip išvesti Lietuvą iš ekonominės krizės per 3 mėnesius ir kaip pažaboti korupciją per 50 artimiausių metų. Krizės įveikimo per 3 mėnesius planą ir sąvartynų benamių įspėjamojo streiko rezoliuciją Nr.62 J.Burba, lydintis trijų akcijos bendražygių, įteikė Seimo priimamojo darbuotojams. **Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras**

Algirdas Pužauskas

Amerikos kova prieš terorizmą Afganistane buvo nukreipta į pietinę šalies dalį, į politinį ir karinį Taliban režimo centrą. Koalicijos prieš terorizmą taikiniai tapo Kandaharo miesto pastatai, karinės komunikacijos štabai. Nakties metu miestas paskendęs visiškoje tamsoje, nes nebėra elektros jėgainių. Teroristų propagandos šaltiniai skelbia, kad nuo bombardavimų daugiausia kenčia civiliai gyventojai, tačiau užsienio korespondentai tvirtina, kad miesto gyventojų skaičius gerokai sumažėjo, nakties priedangoje tūkstančiai Kandaharo gyventojų pabėgo. Sunaikinus elektros jėgaines gyventojai pristigo vandens anksčiau buvusios maisto parduotuvės jau seniai užsidarė, priemiesčiuose žmonės vėl išmoko kasti šulinius, ieškodami vandens. Taliban kareiviai patuliuoja miesto gatvėse ir įsiveržia į namus, kur mato šviečiant senoviškas žibalo lempeles ar žvakes.

Pakistane, Peshawar mieste spalio 24 dieną prasidėjo politinė afganų konferencija, vadinama Šura. Joje dalyvavo įvairių genčių, politinių grupuočių vadai, svarstydami karinę ir politinę padėtį.

AFGANŲ VADAI TARIASI

Dalyviai daugiausia pagarsėjo savo žygiais dar prieš Talibano režimo išgalėjimą. Jie dabar bando suklijuoti tokią Afganistano vyriausybę, kuri perimtų šalies valdymą po dabartinio karo. Šuroje dalyvauja apie 700 nusipelnusių veikėjų, kurie sutaria tik viename klausime: reikia kuo skubiau užbaigti dabartinį miestų bombardavimą, nes ateina šventas Ramadano mėnuo. Tarp kalbėtojų buvo įvairių vietovių seniūnai, buvę partizanų vadai, politiniai kaliniai, religiniai genčių vadai. Konferencija bandė per dvi dienas susitarti, kaip sušaukti steigiamąjį Afganistano Seimą, kuris sudarytų ne politikų, bet “technokratų” vyriausybę. Ši pradėtų darbą, prižiūrimą Jungtinių Tautų sudarytos iš islamo valstybių kariuomenės, kuri palaikytų tvarką ir įstatymų gerbimą. Ta laikinoji vyriausybė ir laikinasis Seimas parašytų naują konstituciją, suorganizuotų naują policiją ir kariuomenę.

Svarbiausias Šuros kalbėtojas laikomas Pir Sayed Ahmed Gailani “Pir” yra nedidelės musulmonų religinės sektos dvasinis vadovas, 67 metų amžiaus. Jis atsivežė į konferenciją anglų kalba parašytus savo pasiūlymus, kurie prasideda: “Brangūs tautiečiai”. Jo kalba buvo išdailinta užsienio korespondentams. Gailani paminėjo, kad laikinoje vyriausybėje sutiko dalyvauti ir jo aplankytas Romoje buvęs Afganistano karalius Mohammad Zaher Shah, praradęs sostą 1973. Kalbėtojas Gailani nepaaiškino konferencijos

dalyviams, kodėl buvęs karalius neatsiuntė savo atstovo. Kai kurie Šuros dalyviai pasiūlymą vadinamą “nuosaikiųjų” Taliban narių atstovavimo, nors daugumas aiškino, kad jie jau padarė Afganistanui daug žalos ir juos reikia visiškai išvyti iš Afganistano žemės. Užsienio korespondentai nebuvo sužavėti šio suvažiavimo rezultatais.

Kitas svarbus Šuros kalbėtojas Abdul Haq, pagarsėjęs savo karo žygiais prieš Maskvos pastatytą Afganistano valdžią, siūlė atidaryti antrąjį frontą prieš Taliban vadovą mulą Mohammed Omar. Jis pažadėjęs įvairių genčių vadams įtraukti ir juos į būsimą Afganistano vyriausybę, tačiau vėliau savo pažadus pamiršęs ir tuo suskaldęs afganus ir be to, susidėjęs su kraštutiniais teroristais. Kalbėtojas Najabi pabrėžė, kad žygis rugsėjo 11 d. prieš Amerikos miestus yra afganų tautos tragedija ir dėl to kaltas Taliban vadovas Omar.

Kai kurie amerikiečiai, apžvelgę afganų vadus, kurie padeda Amerikai šiam konflikte, nelabai džiaugiasi turėdami tokius sąjungininkus. Vienas svarbiausių Šiaurinės santarvės vadeivų yra generolas Rashid Dostum, kuris yra kilęs iš Uzbekijos. Jis tapo komunistų generolu, tačiau kai Raudonoji armija paliko Afganistaną 1992 m. generolas tapo “laisvės kovotoju”. Jo kareiviai pagarsėjo savo žiaurumu, žudymais ir plėšikavimais. Kitas uzbekietis kariškis Abdul Malik yra amžinas gen. Dostum priešas, susidėjęs

Nukelta į 3 p.

Kinijoje po įvykusios Azijos-Pacifiko valstybių vadų konferencijos Shanghajaus mieste: Filipinų prez. Gloria Arroyo, Rusijos prez. Vladimir Putin, Singapore min. pirm. Goh Chok Tong, Tailando min. pirm. Thaksin Chinnawat, JAV prez. George W. Bush ir Vietnamo min. pirm. Phan Van Khai.

A/F-P

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

ABU OKUPANTAI PAVERGĖ LIETUVIŲ TAUTĄ

Nežmoniški teroro veiksmai New Yorke ir Washingtonė sukretė visą demokratiškąjį pasaulį. Teroras nesuderinamas su tarptautine teise ir jo vykdytojai turi būti teisiami tarptautiniame teisme. Tačiau mes tuo klausimu nieko naujo negalime pasakyti, ko dar nebuvo rašyta Amerikos ir Europos spaudoje.

Šį kartą mums rūpi valstybinis terorizmas, kurį vykdo ar vykde totalitarinio režimo vadovai. Neseniai naciai ir komunistai vykde valstybinį terorą užgrobtų valstybių žmonėms. Lietuviai gerai žino, kokia kraujo kaina atgavo laisvę ir patyrė valstybinio terorizmo baisumus. Lietuvos laisvės kovose žuvo maždaug 27 tūkstančiai mūsų laisvės kovotojų. Kiti buvo deportuoti į sovietinius gulagus, į tremtį žiauriai mirčiai.

Kai praėjusį rugpjūtį Vilniuje vyko buvusių, ar iš Lietuvos kilusių, žydų suvažiavimas, buvo pareikšta nepagrįstų kaltinimų visai lietuvių tautai dėl nacių vykdytų žydų žudynių Lietuvoje. Nusikaltimai privalo būti vertinami teisingumo institucijų, kaip kad buvo ukrainiečio Demjanjuko byloje, nežiūrint kokios tautybės būtų genocido vykdytojai. Nei lietuvių, nei vokiečių, nei rusų, nei kuri nors kita tauta negali būti vadinama nusikaltėle. Bet bolševikų ir nacių genocido vykdytojai turi būti, nežiūrint jų tautybės, įvertinti teisingumu. Mėginimas okupuotos Lietuvos teritorijoje komunistų ir nacių vykdytus nusikaltimus vaizduoti vienašališkai, prieštarauja tarptautinei teisei. Abu okupantai pavergė lietuvių tautą - nebuvo Lietuvos valstybės ir vykde mūsų žmonių genocidą. Teisingai yra pareiškęs Lietuvos žydų vadovas S. Alperavičius, kad "Lietuvos žydų bendruomenė ir pasaulio žydų organizacija niekada nekaltino visos lietuvių tautos dėl žydų žudymo". Šis objektyvus pareiškimas rodytų, kad Lietuvos žydams rūpi Lietuvos valstybės gerovė, bet kaip suprasti, kad Izraelyje gyvenančių Lietuvos žydų iniciatyva buvo anglų kalba išleistas leidinys "Lietuva. Nusikaltimas ir bausmė", kuris platinamas daugelyje valstybių, išskyrus Lietuvą.

Leidinyje spausdinami Lietuvos partizanų ir žymių Lietuvos veikėjų ir Katalikų Bažnyčios hierarchų sąrašai. Visi kovojusieji su okupantais, daugiau negu 23 tūkstančiai, vadinami žydšaudžiais. Litvakai į "žudikų suolą" pasodino komunistų sušaudytus generolus: Lietuvos laisvės sąjūdžio vadą J. Žemaitį-Vytautą, partizanų vadą A. Ramanauską-Vanagą, mūsų tautos legendarinį partizaną J. Lukšą-Daumantą, generolus S. Raštikį ir P. Plechavičių, Šaulių sąjungos vadą plk. P. Saladžių, komunistų nužudytą Telšių vyskupą V. Borisevičių, bolševikų sąžinės kalinius vyskupus P. Ramanauską, M. Reinį, vyskupą V. Brizgį, arkivysk. J. Skvirecką, žymųjį Lietuvos filosofą A. Maceiną ir daugelį kitų taurių asmenybių. Faktai rodo, kad sąrašus pateikė KGB.

Šiuo leidiniu klaidinami skaitytojai apie Lietuvos pasipriešinimą okupaciniams režimams, niekinami Lietuvos laisvės kovotojai, užgaunami lietuvių tautos žmonės ir vykdomas tautų kiršinimas. Laukiame, kad atitinkama Lietuvos valdžios institucija pareikštų protestą dėl lietuvių tautą įžeidžiančios ir istorinę tiesą neigiančios dezinformacijos. Gera, kad LLKS taryba mus apie tai informuoja "Tremtynyje" spalio 18 d. laidoje.

S. Tūbenas

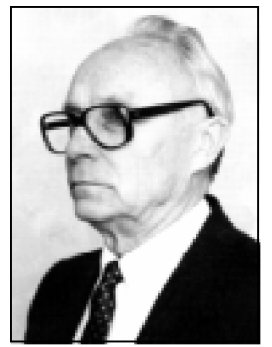
NESIBAIGIA KALBOS APIE TUSKULĖNŲ MEMORIALĄ (2)

Dieną prieš susitinkant su archeologu, Vilniaus laikraščiai rašė, jog Vilniaus kapitula pageidauja, kad nužudytų jų palaikai būtų pagarbiamai palaidoti, o ne viešai apžiūrai išstatyti. Šis kapitulos pageidavimas, man padėjo šiek tiek orientuotis. Archeologas man išaiškino, ką tas Tuskulėnų garažas slėpė. Tai buvo visai slaptas masinis kapinynas. Nužudytieji buvo laidojami vienas šalia kito. Pirmą sluoksnį užbaigus, visas sluoksnis buvo uždengiamas toliu. Manau, kad Amerikoje gal ne visi žino, kas yra tolis. Tai storas kartoninis popierius, įmirkytas anglies dervoje ir iš viršaus apibertas smėliu. Vartojamas, kaip izoliacinė medžiaga.

Buvo 3 tokie sluoksniai. Kiekvieną sluoksnį atidengus, buvo padarytos nuotraukos iš įvairių pusių ir skeletai sunumeruoti. Archeologas idėjo filmą ir ją pradėjęs demonstruoti, atsiprašė, kad turįs dar kitų reikalų išėjo. Likau vienas svetimoje aplinkoje. Neatrodė, kad gretimose patalpose būtų daugiau žmonių. O ekrane skeletas po skeleto. Kai kurie jau buvo atpažinti ir nustatyti, kokio asmens jie buvo. Patalpa šalta, pradėjau drebtį, o be to ir baimės jausmas pradėjo apimti. Prie tokios aplinkos ir vaizdų nepratęs. Pagaliau, gal geram pusvalandžiui praėjus,

sugrįžo archeologas. Pasakojo, kokie asmenys jau buvo atpažinti. Visi skeletai sudėti į bananų dėžes ir įsandėliuoti. Laukiama valdžios sluoksnių nutarimų ir pinigų paskyrimo. Tuo klausimu jau vyksta įvairios diskusijos. Yra norinčių, kaip nors ypatingai tas aukas pagerbti. Taip pat yra norinčių be didelio triukšmo ir kuo greičiausiai palaidoti.

Pirmiausia norėjau išgirsti, ką archeologas pasakys. Iš jo pasakojimo supratau, kad norima visus - kaip likimo draugus palaidoti vienoje vietoje. Tokia vieta galėtų būti ir Tuskulėnų dvaras. Vietą reikėtų tinkamai parengti ir paskui pastatyti visiems bendrą paminklą. O aplinką sutvarkyti kaip parką. Jam pabaigus kalbėti, pasakiau, kad tokiam projektui didžiausias pritarimas būtų iš komunistų pusės, nes jų nusikaltimo pėdsakai būtų giliai užkasti. Kas liktų ateičiai? Visą užkasus, paminklą pastačius ir gėlytes pasodinus? Ateinančios kartos, apie komunistinį terorą, jokia supratimo neturės! Mano siūlymas būtų viršutinio sluoksnio nors kraštutinių eilių skeletų, atlieti plastikines kopijas. Ir visą viršutinį sluoksnį atkurti taip, kaip jie buvo rasti. Viršų uždengti nedūžtamam stiklu ir įrengti keletą didesnių vazų. Kur gal pastoviai galėtų būti gėlės.

Juozas Žygas

Ant sienų, po stiklais išstatyti bolševikinių kankinių nuotraukos, nurodant kankinių pavardes, amžių, profesiją. Kur nukankinti, jeigu žinoma, - tai ir budelių pavardės bei tautybė. Visą reikia palikti istorijai. Mačiau, kad mano žodžiai krito į neparengtą dirvą. Po dviejų metų - 1999 ir 2000 m. teko plačiau po Europą keliauti. 1999 m. keliavau po Vidurio ir Rytų Europą. Lankytinų vietų sąrašė buvo ir Aushwitzo lageris (Oswiecim lenkiškai). Kur vienu gėdų žodžiais, buvo nužudyta pusantro milijono, o kitų gėdų žodžiais milijonas žydų. Turbūt tie skaičiai gal ir sutampa ir tame lageryje buvo ne vien tik žydai žudomi. Lageris yra dažnai lankomas žydų ekskursijų iš viso pasaulio. Bet nemačiau nei vienos Dovydo žvaigždės, nei menoros (septinšakė žvakidė). Bet tai, ką mačiau, tai daugiau pritrenkė, negu visos kalbos ar skaityti aprašymai bei įspūdžiai. Įeinant į pagrindinės gatvės dalį, virš gatvės kabo iš metalinių raidžių užrašas: Arbeit macht frei! - Darbas išlaisvina! Tai buvo mažas vilties spindulėlis į šią stovyklą atvežtiems.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

trumpam laikui su Taliban jėgomis, tačiau vėl atsukęs prieš jas. Taliban kariai, laimėję Afganistano sostinę, išžudė daug buvusių Dostum ir Malik dalinių kareivių.

JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld pasakė spalio 22 korespondentams, kad oro puolimai Afganistane

šiuo metu skirti nušluoti taikinius, kurie trukdo patiems afganams žygiuoti į priekį ir atmušti Taliban jėgas. Pamažu laisvųjų afganų jėgos žygiuoja į priekį, o režimo milicija traukiasi. Esą nelengva derinti tokias oro ir pėstininkų jėgas, buvo atsitikę, kad karo lėktuvai bombomis apmėtė draugiškas jėgas.

Karas Afganistane, kaip pasakė JAV prezidentas G.W. Bush Šanchajuje, padarė vieną gerą dalyką, tai sujungė Ameriką ir Rusiją, kaip niekad anksčiau. Prez. Bush ir Vladimir Putin abu pasmerkė tarptautinį terorizmą ir pažadėjo su kraštutiniaisiais teroristais kovoti.

Keliais sakiniais

- **Rusijos** statistikos įstaiga paskelbė, kad šiais metais per 8 mėnesius Rusijos gyventojų skaičius sumažėjo 589,000 žmonių, arba 0.4 proc. Pernaitas mažėjimas buvo 768,000. Vyriausybė kalba apie sveikatos stiprinimą, bando įrodinėti, kad reikia daugiau gimdyti vaikų, net vilioti daugiau imigrantų

- **Ukrainos** prezidentas Leonid Kuchma priėmė ministro gynybos reikalams atsištatydinimą, sustabdė gynybos

raketų bandymus, pakeitė kelis kitus kariuomenės vadus. Prezidentas atsiprašė šeimų, kurių nariai žuvo, kai Ukrainos raketa numušė iš Tel Avivo į Sibirą skridusį keleivinį lėktuvą. Žuvo 78 nauji Izraelio piliečiai, neseniai persikėlę į Izraelį.

- **Juodligės** pasirodymas Amerikoje sukėlė įtarimus ir Anglijoje, kur keliuose miestuose buvo evakuojami paštai ir valomos patalpos, tikrinama paštininkų sveikata.

- **Palestinoje** Izraelio kariuomenė užėmė kelis miestus, susišaudė su palestiniečių policija. Šeši palestiniečiai buvo nušauti spalio 24 d. Vienuolika įtarimų teroro veiksmais suimti.

- **JAV Valstybės sekretorius** Colin Powell pareiškė, kad Izraelis turėtų tuoj pasitraukti iš Palestinos teritorijos, o palestiniečių vadas Arafat turėtų suimti karinguosius populiaraus

Nukelta į 4 p.

Lietuvių Tautinės sąjungos vasaros iškyloje S. Jagminienė, Matilda Oželienė, Evelina Oželienė ir Petras Buchas.

MINTYS APIE JUODLIGĘ (ANGLIŠKAI "ANTHRAX")

Antanas Dundzila

Juodligė Amerikoje vis tik plinta. Ar tai teroristų, niekšų ar idiotų darbas - čia nespėsime. Daug svarbiau yra konkrečiai pakalbėti apie įmanomas, kiekvienam prieinamas apsaugojimo priemones bei tam tikras išdavas, kurios gali paliesti išeivijos lietuvius.

Šiuo metu (spalio pabaiga) bene didžiausias užsikrėtimas juodligės virusu plinta per paštą. Į šį reiškinį čia kreipiu visą rašinio dėmesį. Apie paštą mus pasiekiančius laiškus, atvirukus bei spaudą čia trumpai pamąstykite. Anksčiau šiuo reikalu domėjausi, bet negalvojau, kad reiktų asmeniškai imtis ypatingesnių apsaugos priemonių. Prieš kelias savaites raminančiai, turbūt, dar veikė senatoriaus John McCain "nuraminimas", kad Amerikoje daugiau žmonių mėnesio bėgyje nutrenkia žaibas, negu rimtai, nepadomai paliečia juodligę. Laikui slenkant ir padėčiai nesistabilizuojant bet plintant, reikia viešai išreikšti visuomeninį rūpestį, ypač kai lietuvių spaudoje nemačiau autoritetingų medikų ar šiaip visuomeninius rūpesčius keliančių asmenų nuomonių.

Jeigu kas tiesioginiai gaus įtartina, anoniminį ar su "baltais milteliais" laišką, visi žinome, ką daryti. Čia tačiau svarbiau pagalvoti apie lengvai neatpažįstamas galimybes. Pvz., pašte tonų tonomis

skirstant ir rūšiuojant siuntas, virusai iš užkrėsto laiško gali patekti ant kitų, "nieku dėtų" vokų. Reikia kiekvienam apsispręsti, ar neatėjo laikas nusipirkti plastikinių ar guminių pirštinių ir kiekvieną dieną pristatyto pašto vokus atidarinti su pirštinėmis. Čia jau būtų apsaugojimo priemonė, ypač, jei dar iš vokų išėmę visus laiškus iš kart, nusiplautume rankas. Ši siūlymą paskatino pašto įstaigoje šią savaitę matyti tarnautojai, visi su pirštinėmis! Rankų plovimo patarimą patvirtino vietiniai greitosios pagalbos sanitarai. Tai visai nebrangus, visiems prieinamas, minimalinis būdas.

Ką daryti su pristatomais, nesuvyniotais laikraščiais? Su pirštinėmis juk laikraščio neskaitysi, šitaip "apsišarvavęs" namuose nevaikščiosi. Kai kuri profesinė periodika man atsiunčiama plastikiniuose įpakavimuose - ji, kaip ir laiškai vokuose, rūpesčio nekelia: kas viduje, tai bent nuo apsitrynimo pašte turėtų būti "švaru". Paštu siuntinėjama lietuviškajai periodikai paprasto, lengvo atsakymo nėra, o ji ypač išstatoma į šiandieninį pavojų, nes lėtai riedantis pašto vežimas siuntas ilgai užlaiko: visai neseniai vietiniame pašte skundžiausi dėl 21 dieną pakelyje užlaikyto "Draugo", pristatyto tą pačią dieną su kitais penkiais "Draugais";

paskutinės dvi "Dirvos" keliavo 23 ir 16 dienų; "Darbininkas" mane šią savaitę pasiekė po 14 dienų - o gyvenu ne juk Marso planetoje...

Čia tenka galvoti ne tik apie skaitytojus, bet ir spaudos leidėjus. Gal atėjo laikas pagalvoti apie plastikinių įpakavimą mūsų savitraščiems bei mėnraščiams. Tokia pakavimo mašina ar komercinis patarnavimas, aišku, padidintų spaudos kaštus, tačiau vien įprastais pašto patarnavimais (nieko sau "patarnavimai", sau juodligės priemonė...) pasikliauti nebegalima. (Mastėme amerikiečių spaudoje, kad JAV paštas užsisakė kelias milijoninės vertės sterilizavimo mašinas, jų įtaka bent pradžioje bus menkutė.) Tik pagalvokime, kas atsitiktų, jei du ar trys lietuviško laikraščio skaitytojai susirgtų? Tikriausiai būtų uždaryta vietinė pašto įstaiga, bent laikinai sustabdytas laikraščio leidimas, prireiktų pagrindinio patalpų valymo, gal remonto ir t.t. Mūsų spaudos leidėjai čia irgi neša atsakomybę, nes jų leidiniai pastoviai pasiekia nuo dviejų iki penkių tūkstančių adresatų. Visiems privalo būti svarbu, kad adresatus pasiekusi spauda būtų švari.

Artėja Kalėdų šventės su mūsų įprastais kalėdiniais sveikinimais, o pašte - bilijonais kalėdinių laiškų,

krautuvių skelbimų. Ar, plintant juodligi, į kalėdinių paštą žiūrėsime kaip ir anksčiau? Gal kalėdinius sveikinimus šiais metais reiktų išsiųsti anksčiau, dar prieš Padėkos dieną? Kaip visa tai atsilies į išeivijos kalėdinių atviručių "pramonę", kuri jau nepaprastai išplito, organizacijoms neša didokas, dešimtis tūkstančių dolerių siekiančias pajamas?

Čia gali nuskambėti ciniška, tačiau yra viena priemonė saugiau palaikyti ryšius be popierinių laiškų... - Tai elektroninis paštas! E-laiško juodligė neužkrės, jis greitas ir, palyginus, pigus. Deja, jo pradiniai kaštai yra didoki: perkant asmeninį kompiuterį, tenka atsisakyti bent su vienu tūkstančiu dolerių. Spaudos leidėjai e-paštui taip pat nepasiruošę: kiek žinai, tik "Draugas" turi savo, taip vadinamą, interneto "svetainę", bet joje tik mirties pranešimus ir kelias kitas smulkmenas galima rasti. Čia ir galimybė, ir paskatinimas: išeivijos spaudos svetainės internete reikia plėsti, imti už jas prenumeratos mokesčių ir, tuo būdu įgalinti norinčius spaudą laiku (ne po 10-20 dienų), daugmaž ištiesai matyti. Taigi juodligė mūsų spaudą priversti ir žingsnį į gerą pusę žengti.

Taip pat sklinda visokių

gandų bei patarimų. Pvz., sakoma, kad laiškus galima dezinfekuoti karštu lygintuvu "prosijant" ar mikropečiukyje pakaitinant... Galvodamas apie šį straipsnį, šiuos duomenis tikrinau gaisrininkų, greitosios pagalbos stotyje: pasirodo jie apie tai nebuvo girdėję, jiems bent š.m. spalio 27 nepritarė. Taigi, grįžtame prie elementaraus, asmeninio atsargumo ir pašto tarnautojams įvestų pirštinių. Šios priemonės gali apsaugoti nuo užkrėtimų per odą. Dėl daug pavojingesnio plaučių užkrėtimo - siūlau jokia būdu nebandyti net mielai atrodančių laiškų uostyti...

Čia pabrėžiu, kad, apart elementarios nuovokos ir pasiteiravimo gaisrinėje bei atsitiktinai pašte, nesu kvalifikuotas duoti patarimus juodligės atveju. Panikos čia taip pat nereikia, jos nekeliu. Iškilus svarbus gyvenimo reiškinys, panašus, kaip prieš kelis metus Anglijoje atsiradusi pasiutusių karvių liga. Esame gyvenimo dulkelės. Svarbu, kad prie mūsų neprisikabintų šiuo metu plintantieji juodligės virusai. Į šį pavojų kiekvienas asmeniškai privalome žvelgti ir tvarkytis. Laukiu mūsų medikų, spaudos leidėjų, net visuomeninių organizacijų vadovų viešų pasisakymų.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 3 p.

fronto palestiniečių kovotojus, kurie laužo susitarimus ir paliaubas.

• **Karo aviacijos** seržantas Evander Earl Andrews tapo pirmas amerikietis karys nelaimingai žuvęs Afganistano kare. Jis buvo sužeistas Saudo Arabijos bazėje nelaimingame įvykyje, kai buvo iškraunamas transporto lėktuvas. Jis priklausė 366-tam civilinės inžinerijos eskadronui. Kitas amerikietis lakūnas sunkiai sužeistas Turkijos bazėje, kur jį suspaudė du sunkvežimiai.

• **Prez. G.W. Bush** Spalio 19 pirmąsyk susitiko su Kinijos prezidentu Jiang Zemin ir pasakė jam, kad "svarbu mums geriau pažinti viens kitą". Susitikimas įvyko Šanchajuje, kur buvo trijų dienų Pietryčių Azijos Ekonominio bendradarbiavimo suvažiavimas. Kinijos prezidentas, buvęs Šanchajaus meras, iškilus komunistų partijos vadovybėje gerai pasirodęs kaip Šanchajaus administratorius.

• **Arizonoje** vyko meksikiečio Jesus Lopez Ramos, 20 metų, teismas, kuriame jis prisipažino kaltu, atvežęs grupę nelegalių Meksikos imigrantų ir palikęs juos dykumoje be vandens. Dykumoje mirė 14 meksikiečių, sumokėjusių vadovui po 1,400 dol. kiekvienas. Jam teismo sprendimas atidėtas iki sausio mėn. Gresia sunki bausmė.

• **Valstybės sekr. Colin Powell**, kalbėdamas biznio vadovams, pasidžiaugė, kad Kinija pasisakė prieš tarptautinį terorizmą ir tuo parėmė Amerikos pozicijas. Jis pasidžiaugė, kad abu prezidentai: Bush ir Jiang suartėjo ir rado bendrą kalbą. Kinija tik siūlo, kad visi karo veiksmai

Afganistane būtų vedami Jungtinių Tautų vardu.

• **Socialinio draudimo** įstaiga pranešė, kad sveikatos priežiūra pensininkams bus išskaičiuota iš pensijos ne 50 dol., bet 54 dol.

• **Juodligės bacilos** pasirodė Amerikoje, Vokietijoje, Anglijoje, Tailandijoje, Airijoje, Australijoje, Ispanijoje, Olandijoje. Daug išaiškinta "šposininkų", kurių jau pasitaikė ir Lietuvoje. Policija tokius gaudo ir kelia bylas. Daug užsikrečia paštininkų, laiškus su baltais milteliais gauna žinia-sklaidos nariai.

• **Indijos** komunistinė grupuotė susprogdino Coca-Cola įmonės pastatą.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35.

PUSEI METŲ - \$20.

PIRMA KLASE - \$58.

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

LIETUVA IR PASAULIS

**PASKIRTAS NAUJAS
APAŠTALINIS NUNCIJUS**

Roma/Vilnius, spalio 25 d. (ELTA). Šventasis Tėvas Jonas Paulius II Apaštalinis nuncijumi Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje spalio 25 d. paskyrė arkivyskupą Peter Stephan Zurbriggen. Jis yra gimęs Brigo mieste Šveicarijoje 1943 m. rugpjūčio 27 d. Kunigystės šventimus priėmė 1969 m. spalio 10 d.. Jis turi kanonų teisės daktaro laipsnį. Šventojo Sosto diplomatinėje tarnyboje pradėjo dirbuotis 1975 m. Sėkmingai savo pareigas vykdė Vatikano atstovybėse Bolivijoje, Vokietijoje, Urugvajuje, Prancūzijoje, Pietų Afrikoje ir Indijoje. 1993 m. buvo paskirtas Apaštalinio delegatu Mozambikui. 1996 m. pakeltas Apaštalinio nuncijumi Mozambike. Nuo 1998 m. birželio 13 d. buvo Apaštalinis nuncijus Gruzijoje, Armėnijoje ir Azerbaidžane.

Arkivyskupas P. Š. Zurbriggen moka vokiečių, italų, prancūzų, ispanų ir anglų kalbas.

Ligšiolinis Apaštalinis nuncijus Baltijos šalyse arkivyskupas Erwin Josef Ender buvo paskirtas Apštalinio nuncijumi Čekijos Respublikoje ir išvyko iš Lietuvos rugpjūčio 15 dieną. Nuo jo išvykimo iki šiol Šventojo Sosto atstovybei vadovavo laikinasis reikalų patikėtinis George Antonysamy.

**EUROPA PASMERKĖ
TERORISTUS**

Kovai su terorizmu skirta Europos konferencijos susitikimo Briuselyje dalyviai paskelbė deklaraciją, kurioje pasmerkė rugsėjo 11 dieną Jungtinėse Valstijose įvykdytus teroristinius išpuolius ir pareiškė užuojautą dėl šio tragiško įvykio, praneša ELTA. Susitikime dalyvavo Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, kuris pasakė kalbą apie saugumą ir stabilumą Europoje.

Siekdamos sustiprinti pastangas pažaboti terorizmą, Europos konferencijai priklausančios ES valstybės narės ir šalys kandidatės, taip pat "ypatingų svečių" statusu šiame susitikime dalyvaujančios Rusija, Ukraina ir Moldova sutarė siekti, kad būtų sustiprinta Jungtinių Tautų globojama tarptautinė koalicija prieš terorizmą.

Šios valstybės, atsižvelgdamos į ES veiksmų planą, sutarė kurti ir įgyvendinti nacionalines programas, skirtas kovai su terorizmu.

LIETUVA IR KARALIAUČIUS

Vyriausiasis euroderybininkas Petras Auštrevičius dalyvavo seminare "Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities santykiai ir Europos Sąjungos plėtra", kuris yra Lietuvos ir Rusijos Kaliningrado srities bendradarbiavimo dienu programos dalis.

"Svarbu suprasti, kad ES plėtra yra gera galimybė Rusijai, o ypač Kaliningrado sričiai, paspartinti savo ekonominę plėtrą. Tačiau šia galimybe, kaip ir kitomis, galima pasinaudoti tik tam tinkamai pasiruošus - tiek politine, tiek administracine prasme. ES yra pasiryžusi padėti Kaliningradui", - tokią Europos Komisijos poziciją išreiškė Plėtros generalinio direktorato generalinis direktorius Eneco Landaburu, specialiai rusų kalba išleistose "Integracijos žiniose".

Lietuvos euroderybininkas pabrėžė, jog ES plėtra į Baltijos jūros regioną paskatins ne tik būsimų narių, bet ir visų šio regiono valstybių ekonominę plėtrą, gerins investicinę ir verslo aplinką, suteiks naujų galimybių regioniniam bendradarbiavimui. "Šiandieninės ekonominio bendradarbiavimo tendencijos nuteikia išties optimistiškai. Pagal bendrų įmonių su Kaliningrado sritimi skaičių (411 įmonių) Lietuva užima antrą vietą po Lenkijos ir išlieka pagrindinė investuotoja pagal 2000 metais sritį pasiekusias tiesiogines užsienio investicijas (3,9 mln. JAV dolerių). Per pirmąjį šių metų pusmetį dvišalės prekybos apyvarta 25 procentais viršijo praėjusių metų lygį. Šie skaičiai anaipol nereiškia, kad pasiektos ekonominio bendradarbiavimo "lubos", - sakė P.Auštrevičius.

Lietuvai ir Kaliningrado sričiai ypač aktualus vizų režimo klausimas. Siekdama narystės, Lietuva vizų režimą suderins su ES standartais, todėl nuo 2003-ųjų metų sausio 1 dienos ketinama įvesti vizas traukinių keleiviams ir sunkvežimių vairuotojams, vykstantiems per Lietuvos teritoriją į Kaliningrado sritį, nuo 2003-ųjų metų liepos 1 dienos ketinama įvesti vizas Kaliningrado srities gyventojams. Tačiau Lietuva ieškos būdų suteikti ilgalaikes ar pigesnes vizas Kaliningrado gyventojams. Lietuva su Kaliningrado sritimi turi 290 km ilgio sieną, kuri ateityje taps išorine ES siena, kurios saugumui bus skiriamas ypatingas dėmesys.

Suomija išskėlė "Šiaurės dimensijos" iniciatyvą, kurios esmė - įtraukti Rusijos Šiaurės Vakarų regionus į bendradarbiavimą su besiplečiančia ES. Ši iniciatyva pabrėžia, kad Kaliningrado sritis turi tapti Baltijos jūros regiono in-

frastruktūrinių energetikos ir transporto projektų dalimi. Europos Komisijai jau pateikti projektai energetikos, aplinkosaugos, sveikatos apsaugos, transporto srityse, kurie būtų įgyvendinami dvišalės pagalbos ir ES programų lėšomis", - sakė P. Auštrevičius.

Lietuva jau patvirtino savo pasirengimą svarstyti dujotiekio tiesimo į Kaliningradą projektą. Lietuva dalyvauja - Saulės, Baltijos, Nemuno ir Ežerų krašto euroregionų veikloje, į trijų pirmųjų sudėtį patenka ir Kaliningrado sritis.

Europos komiteto atstovė spaudai atkreipia dėmesį, jog ES praėjusių metų Plėtros strategijos dokumente pažymėjo, kad ES ir Rusija kartu su Lietuva ir Lenkija turi siekti, jog Kaliningrado sritis nebūtų izoliuota integracijos procesų metu, kad galėtų pasinaudoti kaimyninių valstybių eurointegracijos teikiamomis galimybėmis infrastruktūros plėtros, verslo skatinimo, švietimo ir kitose srityse.

Siųsdami per Western Union®, jūs tarsi įteikiate pinigus tiesiai savo artimiesiems į rankas.

Kai siunčiate pinigus per Western Union, galite būti užtikrinti, kad jie pasieks reikiamą vietą saugiai ir greitai. Pasaulinių ryšių dėka pinigų pervedimas yra nesudėtingas ir tužtrunka kelias minutes. Jūs netgi galite siųsti pinigus telefono pagalba, naudodami kredito kortelę. Jūsų artimieji

galės saugiai atsiimti pinigus 185-tyje šalių ir 95 tūkstančiuose vietų, tarp jų ir Lietuvoje. Kaip jūsų giminės ir draugai pasitiki jumis, jūs galite pasitikėti Western Union. Taigi siųsdami pinigus savo artimiesiems, siųskite juos tik per Western Union - bendrovę, kuria pasitiki milijonai.

JAV ir Kanadoje teiraukitės

1- 800-325-6000

www.westernunion.com

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje SM

LIETUVOS KARIUOMENĖS VADAS ČIKAGOJE

II

Stasys Ignatavičius

Aš tikiuosi, kad dirbdami kartu, tiek lietuviai Lietuvoje, tiek lietuviai Amerikoje galėsime atstatyti ne tik Lietuvos kariuomenę, bet ir atgaivinti Lietuvos dvasią, kuri gyvavo prieš sovietinę okupaciją. Lietuviybės puoselėjimo darbas dar tęsiasi ir aš nuoširdžiausiai dėkoju jiems už tą darbą, kurį jūs atliekate Lietuvai. Labai ačiū!”

padėti sunkesnę šautuvą, kurio šaudymo atstumas ir nukaunamoji galia yra didesni, ir prie lengvesnio ir trumpesnio šautuvo M 16. Daug kas galvojo, kad buvo atrastas geresnis šautuvas M 16, tačiau yra faktas, kad M 14 šautuvas

vinų problemos neturime, nes Lietuvoje pastūmėme savo modernią šovinių liniją ir mes gaminsime tokius šovinius, kurių mums reikės. Šiai dienai mes esame gavę dešimtis milijonų šovinių gautiems ginklams, tai mes neįveikiame jokio trukumo. Kai aš atvažiavau į Lietuvą 1997 m., kareivis gaudavo 10 šovinių į metus iššauti. Dabar kareiviai praktikuojasi šaudyti naudodami lazerinius šautuvus. Kauno technologijos universitetas yra pagaminęs lazerinius šautuvus ir kompiuterius, kuriais praktikuojasi jaunas kareivis. Jis su lazeriniu šautuvu šaudė į kompiuterio ekraną esantį taikinį. Kompiuteris parodo ne tik kaip taikliai kareivis šaudė, bet ir šautuvo vamzdžio sujudėjimą nuleistuko paspaudimo momentu. Po tokios praktikos su lazeriniu šautuvu, kareivis šaudyklose šaudė jau su koviniais šoviniais, nes jis šaudyti jau išmoko ir veltui nesieikvoja šoviniais.

Klausimas: Kaip jums pasisekė suderinti tautos sąnaus patriotiškumą su kariuomene, nes visą laiką buvo kalbama, kad kariškiai neturi būti politiškai ir pirmuosius savanorius Lietuvoje norėjo izoliuoti nuo supratimo apie tėvynę ir pareigą? Juk Lietuvos kariuomenė nėra samdoma kariuomenė.

Atsakymas: Labai geras klausimas. Pirmiausiai kariuomenė turi būti apolitinė ir mes negalime įsivelti į politinę veiklą, bet tai nereiškia, kad mes turime atsiskirti nuo visuomenės ir nebūti patriotais. Mes visuomet turime pilną teisę tą daryti savo sąmonėje. Tik nereikia oficialiai remti vieną ar kitą partiją, bet galime turėti savo nuomonę. Aš taip pat turiu savo stiprią nuomonę ir aš visuomet ją laikysiu ir nekeisiu. Noriu kiek pakalbėti apie savanorius. Savanoriai, tai tie žmonės, kurie įsisteigė tuo momentu, kai buvo labai didelė rizika, bet jie nebijojo tos rizikos ir stojo ginti Lietuvą, už ką šiandien aš juos laikau pagarboj. 1992-1996 m. laikotarpyje juos mėgino įvairiais būdais šmeižti, trukdė tarnauti Lietuvai ir norėjo išardyti. Ir dabar dar girdisi kalbų, kuriose norima panaikinti savanorius, tačiau, kol aš būsiu kariuomenės vadas, to niekad neįvyks. Savanoriai buvo ir bus nors ir kokie ginčai būtų. Jie liks kariuomenės struktūroje ir ruoš mums tą rezervą kuris Lietuvai būtinas. Tas rezervas turi augti ir šiai dienai mes turime 37 tūkstančius rezervo karių. Tai tie kariai,

kurie baigė bazinę 12 mėn. tarnybą, bus ruošiami ir išlaikomi savanorių. Tad mes, kaip kariai ir piliečiai, turime dalyvauti visuomenės gyvenime ir puoselėti lietuviybę, turime remti jaunuosius šaulius, nes tai labiausiai auganti patriotinė organizacija. Jūs nustebtumėte kai matytumėte kiek vaikų nuo 12 iki 18 metų nori būti jaunaisiais šauliais. Ir jaunųjų šaulių veiklai mes skiriame pinigų, uniformas karininkus - instruktorius darbai su jais. Šiomet buvo organizuota 10 mobilių jaunųjų šaulių vasaros stovyklų ir man teko būti vienoje jų stovyklų kuri buvo labai malonu matyti tuos jaunuolius, kurie taip nuoširdžiai dirba ir nuoširdžiai ruošiasi būti kariais nes tai yra labai svarbi ir tvirta Lietuvos ateitis. Tai atsakydamas į klausimą aš sakau, kad jokiū būdu mus negali izoliuoti nuo lietuviybės darbo, nuo patriotizmo puoselėjimo.

Klausimas: “Ar bus įvestas karinis apmokymas mokyklose kaip kad buvo nepriklausomoje Lietuvoje?”

Atsakymas: Karinis apmokymas mokyklose “nevyksta” ir kaip aš esu minėjęs, būtų labai didelė klaida jį įvedus, nes nėra nieko blogiau kaip blogas mokytojas. Esu tikras, kad šiandien tai nereikia daryti, nes mes neturime tokių mokytojų, kurie pravestų kvalifikuotą karių apmokymą. Mes gauname nemažai pasiūlymų, kad mokyklose būtų įvestas karinis mokymas, bet aš tam labai prieštarauju. Aš noriu, kad mokyklos paruoštų gerą jaunuolį, gerą pilietį gerai žinantį savo krašto istoriją o, kai jam sueis 19 metų, mes iš jo padarysime gerą kareivį. Nenorime, kad jis būtų pagadintas blogų mokytojų.

Klausimas: “Ar šitie tragiški įvykiai New Yorke ir Washingtono nepakeis NATO plėtrai į Rytų Europą?”

Atsakymas: “Aš nemanau, kad jie paveiks teigiamai ar neigiamai. Aš manau, kad NATO plėtros procesas ir toliau vyks. Jungtinės Amerikos valstijos gerai supranta, kad Rusijai Vakarams Rusija. Yra daug didesnis pavojus iš Pietų. Rusija turi prisitaikyti prie Jungtinių Amerikos Valstijų politikos ir paskutiniai signalai iš Washingtono rodo, kad tas procesas nepasikeis. Aš nežinau kiek nesijaudinu dėl Jungtinių Amerikos Valstijų administracijos pozicijos kiek neramumų kelia Vokietijos valdžios pozicija. Po rinkimų naujoji Vokietijos vyriausybė nėra palanki Lietuvai ir vokiečiai daugiau žiūri į platesnę bendradarbiavimą su Rusija. Tačiau, nežiūrint į tai, mes ir

toliau dirbame ta kryptimi, kad padarytume vertingą įnašą NATO organizacijai.

Klausimas: “Aš labai nesuigaudau Lietuvos kariuomenės laipsniuose. Kam reikalingi seržantai ir puskarininkiai? Ar tai nesidubliuoja?”

Atsakymas: Jokiais būdais nesidubliuoja. Yra daug valstybių kurios turi įvairių sistemų jauniausių vadų laipsnius. Pas mus nėra jokios komplikacijos. Paimkime JAV kariuomenę, kurioje lygiai tokia pati sistema. Puskarininkiai yra specialistai, seržantai daugiausiai yra vadybos pozicijose skyriuose, būriuose ir t.t. Lietuvos kariuomenė pasirinko panašią sistemą. Puskarininkiai yra specialistai įvairiose karybos srityse, o seržantai yra vadovavimo pozicijose. Tai nei Lietuvoje nesudaro problemų, nei kitose valstybėse.

Ne viskuo galima tikėti ką laikraščiai rašo. Matyt, žurnalistai į šį skaičių sudėjo puskarininkius, seržantus ir grandinius. Galbūt jie į ta skaičių įtraukė ir liktinius karius. Liktiniai yra tie kariai kurie baigė 12 mėnesių tarnybą ir pasiliko toliau tarnauti kariuomenėje (paliekami tik patys geriausi ir tinkamiausi, labai gerai įsisavinę tam tikros srities kvalifikaciją kariai - ant. Pastaba)”.

Klausimas: “Sakykite prašau, kada jūsų nuomone Lietuva bus pakviesta į NATO? Ar ji bus pakviesta į šią organizaciją kitais metais? Lietuvos vyriausybėje yra asmenų, kurie kalba, kad nestoti. Yra daug žmonių Lietuvoje, kurie sako, kad Rusija jau nebėra grėsmė. Ar tai nesutrukdyt Lietuvai tapti NATO nare?”

Atsakymas: “Žinote, yra skiriama labai daug lėšų propagandai Baltijos valstybėse, kad sutrukdyti mums ir išsklaidyti žmonių samprotavimą. Čia yra šio toks pavojus, bet žmonių nuomonė dėl NATO narystės šiuo metu Lietuvoje išaugo nuo 42% iki 63%. Tai jau gerai. Bet matote, kaip tame straipsnyje “Lietuvos rytu” kuriame šmeižiama Lietuvos kariuomenė, tai negalima tikėtis, kad bus šmeižiama Lietuvos kariuomenė ir ateityje. Tad žmonės turi neprarasti pasitikėjimo. Galvoju, kad taip bus daroma ir apie NATO. Lietuviai turi būti labai budrūs ir suprasti, jog tai yra sąmoningai daroma, kad suskaldyti lietuvius, sukiršinti žmones ir partijas, kad padaryti viską, kaip jie tikisi, jog vėliau galėtų pasakyti: “Jūs lietuviai, patys nusprendėte netapti NATO nare”. Tai ir yra jų tikslas ir tam yra skiriamos didelės pinigų sumos. Bet tai jiems įgyvendinti nesiseka, nes žmonės jau susipranta, ir aš žinau, kad mes laimėsime”.

(Bus daugiau)

Balzeko muziejuje Lietuvos kariuomenės vadas, gen. J. Kronkaitis, ALTo ir Tautinės sąjungos veikėja D.Meiliūnė ir Lietuvos Garbės konsulas S.Balzekas.

Romo Eidukevičiaus nuotr.

Po kariuomenės vado generolo majoro Jono Kronkaičio išsamaus pasisakymo jam buvo klausimai.

Klausimas: “Lietuvos kariuomenė gavo ginkluotės iš įvairių valstybių. Kaip suderinate, kad šautuvas vienos valstybės, o šovinis kitos?”

Generolas Jonas Kronkaitis: “Čia nėra jokios problemos, kadangi NATO turi standartus ir mes naudojame tokius šovinius. Tiek vokiškiems ir švediškiems 6-3 šautuvams, tiek amerikoniškiems M 14 tinka tie patys standartiniai šoviniai. Vienu laiku buvo labai daug negražiai kalbama apie M 14. M 14 yra vienas iš geriausių šautuvų iki šiol pasaulyje, nors jis yra gana senos modifikacijos, bet jis yra geresnis už M 16 šautuvą, kurį visi labai geria. M 14 šautuvas buvo gamintas pagal Europos topografiją. Amerikiečiai tuo metu perėjo į karą Vietnamo džiunglėse ir jie buvo priversti

dar šiandien yra laikomas kaip vienas taikliausių šautuvų pasaulyje ir dauguma šaulių, dalyvaudami įvairiuose kariniuose ar sportiniuose šaudymo turnyruose naudoja M 14 šautuvą. Lietuvos kariuomenė iš Valstijų gavo 40 tūkstančių šių šautuvų. Šiandien mes turime lietuvišką šio šautuvo modifikaciją L 1. Šiam šautuvui yra uždėta nauja buožė ir optinis taikiklis. Su šiuo šautuvu galima priešą nukauti iš 700-800 m. atstumo. Su rusišku šautuvu AK, tai padaryti neįmanoma, nes jis nepasižymi taiklumu ir tik barsto kulkas, jeigu priešas toliau negu 200 m, tai geriau iš netaikyti. Kitas šautuvas, kurį yra gavusi Lietuvos kariuomenė, yra g 3. Jie yra švedų ir vokiečių gamybos ir jų gavome 30 tūkstančių. Visiems šiemis šautuvams naudojami tie patys šoviniai. Tokie patys šoviniai naudojami ir iš Vokietijos gautiems kulkosvaidžiams. Šo-

CLEVELAND, OH

PASKUTINĖ TRADICINĖ KULTŪRINIŲ PREMIJŲ ŠVENTĖ

Aurelija M. Balašaitienė

Džiugas ir Dalia Staniškiai OLGD-jos metinėje šventėje.

Dr. Danielius Degėsys pasakoja apie OLGD-jos praeitį ir kultūrinę premiją.

Dr. Vyt. Maurutis įteikia laureatei Daliai Staniškienei Kultūrinės premijos čekį, stebi dr. Dainius Degėsys.

G. Juškėno nuotr.

antroji programos dalis. Iš Floridos atskridęs dr. Danielius Degėsys išsamiai nupasakojo Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos ir kultūrinių premijų įsteigimo istoriją. Po jo populiarusis keliautojas Henrikas Stasas labai įdomiai kalbėjo apie Turkiją, kuriame yra daug antikinių griuvėsių, ir savo pasakojimą pailiustravo skaidrėmis. Publika visa tai palydėjo stipriais plojimais.

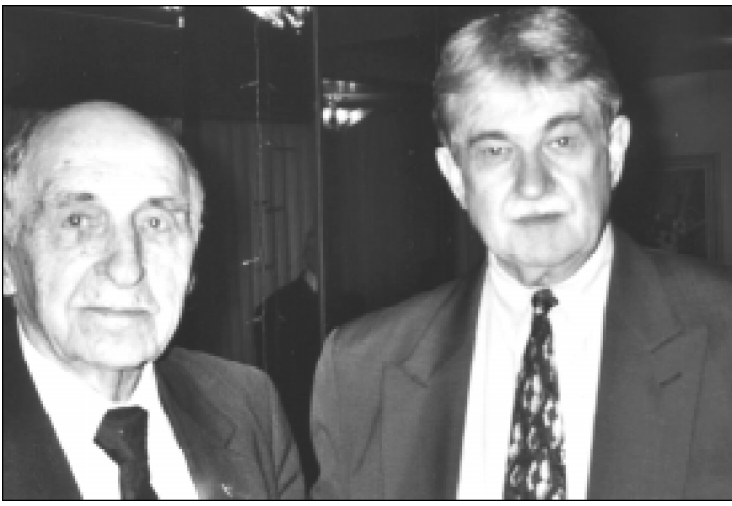
Taip pasibaigė ilgametė tradicija, tapusi kultūrinių pre-

Sekmadienį, spalio mėn. 28 dieną po vidurdienio Clevelando Lietuvių Namų žemutinėje salėje įvyko Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas ir 45-osios kultūrinės premijos įteikimas. Aplink gražiai dekoruotus stalus susėdo draugijos nariai ir svečiai, viso per šešiasdešimt asmenų. Priekinio stalo centre buvo Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, LR Garbės konsulė Ingrida Bublėnė ir, savaime suprantama, premijos laureatė, poetė ir visuomenininkė Dalia Staniškienė su savo vyru Džiugu Staniškiu dr. Jonas Stankaitis, vienas iš draugijos steigėjų 1955 metais, ir svečiai iš Floridos, dr. Danielius Degėsys su žmona Roma.

Programą taikliu žodžiu pradėjo draugijos pirmininkas dr. Dainius Degėsys. Pasveikinęs susirinkusius, jis pakvietė visus atsistojimu pagerbti mirusius draugijos narius ir laureatus, perskaitydamas jų pavardes. Po to draugijos vicepirmininkas dr. Juozas Šonta trumpai nušvietė šių metų valdybos veiklą, o po jo draugijos sekretorius dr. Vitoldas Gruzdis savo trumpoje kalboje pranešė, kad šių metų draugijos kultūrinės premijos laureatė yra Dalia Staniškienė. Jo žodžius publika palydėjo audringais plojimais. Dr. Juozas Šonta pasakė ilgą ir gilų kalbą ir pranešė, kad tai paskutinioji premija ją nusipelnusiems asmenims bei organizacijoms teikus nuo 1957 metų. Dr. Dainius Degėsys susirinkusius paskatino pagerbti buvusius ir salėje esančius laureatus, perskaitydamas jų pavardes. Juos susirinkusieji pagerbė plojimais. Po to dr. Giedrė Matienė supažindino svečius su naujosios laureatės Dalios Staniškienės nuveiktais darbais ir nuopelnais. Tada draugijos išdinininkas dr. Vytautas Maurutis laureatei įteikė 1000 dolerių čekį, o "Tėvynės Garsų" radijo valandėlės vedėja Aldona Stempuzienė jai padovanavo gėlių puokštę.

Pagalčiau prie garsiakalbio prisiartinę ir pati laureatė Dalia Staniškienė. Ji šiltai padėkojo už premiją ir skaitė savo sukurto eiles. Tada trumpą, bet labai turiningą žodį tarė kun. Gediminas Kijauskas, pabrėždamas mintį, kad Ohio Lietuvių Gydytojų draugija ne vien rūpinasi kūno sveikata, ir po to sukalbėjo trumpą, pietus laiminančią maldą.

Skaniai užkandus prasidėjo

Susitiko pirmininkai - Domas Adomaitis, Lietuvių Spaudos Bendrovės pirmininkas, kuri leidžia "Lietuvių balsą" ir Algirdas V. Matulionis, "Vilties" draugijos pirmininkas, kuri leidžia "Dirvą".

CHICAGO, IL

LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS ČIKAGOS SKYRIAUS SPAUDOS POKYLIS

Ilgai triūsus ir ruošiantis Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus organizacinio komiteto Spaudos pokylio laikraščiu "Dirva" remti narėms spalio 20 d. atėjo kaip ir egzaminas metas. Iš ryto pilnai pokyliui sutvarkius Lietuvių kultūros Balzeko muziejaus Gintaro salę, jos neramiai laukė vakaro. Manau, kad ir skyriaus pirmininkė M. Marcinkienė, ir komiteto moterys, ne kartą savo mintyse klausė: "Ar viską padarėme?". Dar gerokai prieš pokylį jos susirinko į Muziejų ir su savo talkininkėm dėliojo maistą, ruošė barą ir kt. Jų veiduose dar galima buvo išžvelgti kažkokį nerimą.

Numatyta valandą į salę ėmė rinktis svečiai ir, kai salė prisipildė svečiais (atvyko net iš Cleveland ir Detroito), kurie prie baro galėjo atsigaivinti kokteiliais ir kitais gėrimais, rengėjų veidai pasipuošė šviesiom šypsenom. "Susirinko, atvyko".

Pokylį atidarė Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus pirmininkė ir pokylio siela M. Marcinkienė. Ji nuoširdžiausiai padėkojo visiems atvykusiems į šį Spaudos pokylį laikraščiu "Dirva" paremti. "Mes puikiai žinome, kokį svarbų vaidmenį mūsų gyvenime vaidina spauda. Kiekvieną rytą mes pirmiausiai pamaitiname savo kūną ne fiziškai, o dvasiškai, paimdami laikraštį į rankas. Ypatingai dabar, kuomet gyvenimo įvykiai rutuliojasi kasdien vis greičiau, mes juos suspėjame sekėti tik iš spaudos". Pokylio šeimininkė M. Marcinkienė nuoširdžiai

palinkėjo visiems maloniai praleisti vakarą, atsipalaiduoti nuo kasdienybės rūpesčių ir šiltai pabendrauti.

Po skyriaus pirmininkės įžanginio žodžio susirinkusiems pasirodė solistė G. Bigenytė. Akomponuojant G. Čepinskaitei, ji atliko lietuvių ir užsienio kompozitorių operų arijas ir lietuvių liaudies dainas. Jos pasirodymas buvo palydėtas gausiais pokylio dalyvių aplošimais. Pokylio organizatorės solistei ir akompanatorei įteikė gražias gėlių puokštes.

Prieš vakarienę maistą palaimino kun. R. Gudelis. Jis padėkojo visiem Lietuvių Tautinės sąjungos nariams už gražius nuveiktus darbus. Prašė Dievo palaimos Tautinės sąjungos nariams ir spaudos atstovams, kad jie galėtų dirbti Dievui ir tėvynei, kad lietuvių tarpe klestėtų gėris, meilė, tarpusavio supratimas ir išmintis.

Po gardžios Racine Bakery kulinarių pagamintos vakarienės salėje nuvilnijo S. Jagminienės vadovaujamos "Tautiškos kapelos" melodijos ir dainos. Polkutę keitė valsukas, valsuką keitė polkutė ir į šokių sūkurį įsijungė visi pokylio dalyviai. Linksmybės liejosi kaip šampanas per taurės kraštus. Liūdinčių nebuvo. Vakaras praėjo labai pakiliai ir linksmi. Buvo paremtas ne tik lietuviškas laikraštis "Dirva", bet pokylio svečiai pasipildė jaunatviškos energijos ir džiaugėsi puikiai praleidę vakarą. O visa tai mielių organizatorių nuopelnas ir rūpestis.

Stasys Ignatavičius

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35.

PUSEI METŲ - \$20.

PIRMA KLASE - \$58.

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

“DIRVOS LAIMINGIEJI”

Lapkričio pirmą dieną pasibaigė du mėnesius trukusi “Dirvos” aukų loterija. Bilietų ištraukimui buvo pakviesti: Clevelando Dievo Motinos parapijos klebonas, kun. Gediminas Kijauskas, “Vilties” d-jos Revizijos komisijos pirmininkas Andrius Mackevičius ir Henrikas Macijauskas, buvęs ilgametis “Dirvos” tarnautojas. Jie buvo tie, kurių pirštai laimės šulinyje rado ir ištraukė tris laimingus bilietus:

Pirmas laimėjimas - \$ 500. - Dr.N.G.Noges iš Halifax, Kanada,

Antras laimėjimas - \$ 300. - Jonas Šimonis, Santa Barbara, California,

Trečias laimėjimas - \$ 200. - Dr. ir ponis A. ir L.Čepuliai, Willoughby Hills, Ohio.

Sveikiname laimėtojus ir dėkojame visiems, kurie tikrai gausiai ir nuoširdžiai atsiliepėte į mūsų kreipimąsi, daugelis net pridėdami auką. Ypatingas dėkui už gerus žodžius, patarimus ir paragimus. Tikimės DIRVOS skaitytojų ir rėmėjų tolesnės paramos ir dėmesio savam laikraščiui ir ateityje, kad gyvas lietuviškas tautinės minties žodis dar ilgai klestėtų ir už Tėvynės ribų.

“Vilties” draugijos valdyba

JURGINĖS PADANGĖJE

Clevelando Šv. Jurgio parapijoje buvo išrinkti parapijos tarybon šie nariai: Stephen Kristoff, Algirdas Matulionis, Petras Rekstis, Dovydas Rubinski ir Larry Stochl. Jie 2002 m. sausio 1 d. pradės dviejų metų kadenciją. Su jais dar vienerius metus eis pareigas šie Tarybos nariai: Aušra Babickienė, Antanas Bacevičius, Edvardas Klimas, Virginija Rubinski ir Debra Zeledonis. Kasmet pusė Tarybos narių yra perrenkami.

Šv. Jurgio parapijos nariams buvo išsiuntinėti Rudens šventės didžiosios loterijos bilietai. Rudens šventė bus lapkričio 11 d. sekmadienį, pradedant po 10:30 val. ryto Mišių. Prieš ją per keturis sekmadienius bus traukiami ankstyvųjų platintojų laimėjimai. Pirmame tokiam traukime 50 dol. dovana teko - Agnes Bartkus. Negaiškite su išplatintų loterijos bilietų šaknelių gražinimu, nes ir jūs galite laimėti 50 dol.

Spalio mėn. pradėta automobilių aikštės apsauga.

Kiekvieną sekmadienį ten nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p. budi sargybinis. Šv. Jurgio parapija šios apsaugos išlaidomis dalinasi su Faith Tabernacle, kurio nariai irgi naudoja mūsų aikštę.

Šv. Jurgio 613-to Katalikų karo veteranų posto nariai išrinko naujus pareigūnus: Vadas - L.L.Williams, vado pavaduotojai - Michael Blau, Pat Bryan ir Tom Vehar, išdininkas - John Milikas, Jr., gerovės pareigūnas - Joe Prankas, Jr., ir dienos pareigūnas - Tony Balas. Parapija yra dėkinga Posto nariams už jų nuolatinę talką.

Mes dairomės talkininkų, kurie padėtų paruošti salę Rudens festivaliui ir po to ją išvalyti. Talka bus penktadienio vakare ir šeštadienio rytą, lapkričio 9 d. ir 10 d. - paruošti salę šventei; arba sekmadienį po pietų ir pirmadienį ryte, lapkričio 11 d. ir 12 d., - salę išvalyti ir sutvarkyti. Galintieji padėti šioje talkoje, yra kviečiami kreiptis į kun. J. Bacevičių.

Ger.J.

BOSTON, MA

LIETUVOS AMBASADORIUS BOSTONE

Spalio 27-28 d.d. LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas lankėsi Bostone, kur dalyvavo lietuvių, latvių ir estų bendruomenių surengtame Baltijos draugystės vakare, skirtame pažymėti Baltijos kraštų nepriklausomybės pripažinimo dešimtmetį.

Baltijos draugystės renginį

pasveikino Massachusetts valstijos gubernatore Jane Swift. Jos atsiųstoje proklamacijoje pranešama, kad spalio 27 d. valstijoje paskelbta Baltijos laisvės diena bei pažymima, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos narystė NATO prisidėtų prie saugumo ir stabilumo Europoje sustiprinimo. Tai, pasak

PRISTATYTAS ALBUMAS APIE DAILININKĄ

Bostono “Subatvakario” renginys rugsėjo 30 d.

Yra tikrai džiugu, kad Bostonas, pagal tradiciją dar gali karts nuo karto surengti visu bostoniškių jėgomis tokį spektaklį kaip vieno iš savų pagerbimo. Nes pagerbiant Viktorą Vizgirdą pagerbiam ir save, nes kartu su juo šioj salėj ir parodas ruošėm ir paveikslus kabinom ant juo paruoštų paravanu vinis kalėm, ir skaidres žiūrėjom apie tolimus, tada nepasiekiamus dailininkus ir klausėmės jo monosilabiškų sakinių aptarančius Lietuvos dailininkus.

Šiandien, dėka subatvakario darbuotojų ir tautininkų dosnumo - ir jam atėjo laikas būti vėl pristatytam ir štai visu bostono lietuvių dėka turim privilegiją turėti tarp mūsų ir autorių Vizgirdos monografijos, ir paroda sudaryta iš vietinių rinkinių ir pabendrauti su jo bičiuliais, kiek jų dar liko Bostone. Viktorą Liutkų kaip monografijos rašytoją pasirinko pats dailininkas kiek aš prisimenu, tai buvo vienas iš paskutinių jo valios žingsnių. Ir nors Viktoras gan kukliai gynėsi kad nereikia jam tais dalykais rūpintis, kad čia istorija nuspręš, bet kiekvienas žmogus nori būti kaip nors įamžintas ir pasitaikius progai kiekvienas mėgstam būti pagerbti.

Istorija ir nusprendė, kad

gubernatorės J.Swift, yra nacionalinis JAV interesas.

V.Ušackas padėjo lietuvių, latvių ir estų bendruomenėms už daugiau kaip prieš 10 metų suteiktą paramą atkuriant bei įtvirtinant Baltijos šalių nepriklausomybes. Pažymėjęs, kad kova už laisvę dar nebaigta, jis paragino tęsti bendrą veiklą, Lietuvai, Latvijai ir Estijai siekiant pakvietimo į NATO 2002 metais. V.Ušackas informavo, kad spalio 24 d. JAV Kongrese buvo pristatytas “Laisvės sutvirtinimo aktas 2001” (Freedom Consolidation Act 2001), kuriame pasisakoma už tolesnę NATO plėtrą. Jis paragino Amerikos baltus siekti šiam aktui kuo didesnės kongresmenų paramos.

V.Ušackas pasidžiaugė, kad šių metų Baltijos draugystės vakare dalyvauja Amerikos lenkų bendruomenės atstovai, kurie aktyviai padeda Lietuvai ir kitoms Vidurio Europos valstybėms pasinaudoti istorine galimybe

turim vieną iš įdomiausių monografių apie mūsų Bičiulį, su kuriuo tiek metų teko bendrauti ir kurio paveikslai dekoruoja beveik visų bostoniškių sienas. Viktoras Liutkus yra vienas iš aktyviausių meno istorikų dabartinėje Lietuvoje. Ir nors šiandien negalime skustis, kad meno kritiku pas mus maža arba kad iš vis nėra, jų ištikrųjų nedaug ir be jų Lietuvos dailės gyvenimas būtų daug blankesnis. Viktoras labai daug laiko pašventė išeivijos menai aptarti, už tai trumpos monografijos apie Antaną Mončių, apie Povilą Puziną, apie Vytautą Kairukštį (jis tam tikra prasme irgi buvo išeivis, pabėgo į Lenkiją) ir apie modernistinį Lietuvos judėjimą, tema, man rodos jis palies šiandien.

Viktoras Liutkus baigė Vilniaus Universitetą istorijos fakultetą, nes meno istorijos fakulteto nebuvo, jis sujungė abi šakas ir parašė tezę apie “Vilniaus barroką”. Mes visi žinom kad Vilnius yra paskutinis bastionas Vakarų baroko ir vienas iš turtingiausių baroko miestų. Pažvelgus į Rytus nieko panašaus nėra. Nuo pirmų nepriklausomybės dienų, Viktoras įsijungė į dailės darbą ir keletą metų dirbo Kultūros

Dailininkas Viktoras Vizgirda

ministerijos patarėjų ir glaudžiai dirbo su Europos Tarybos programa, Suomijoje, Latvijoje, Estijoje, Vokietijoje ir buvo atvažiavęs stažuote į New Yorko Moderniojo Meno Muziejų skirta meno kuratoriams. Šiandieninis Lietuvos dailės klestėjimas gal nemažai yra nuopelnas Viktoro. Bet man svarbiausia buvo įdomu jo susikoncentravimas prie išeivijos meno, iš už tai Ingrida Korsakaitė pakvietė jį prie ruošiamos studijos apie išeivijos meną kuris turėtų deo volente pasirodyti dar šiais metais. Dėka Viktoro Liutkaus vargo, Lietuvos dailė šiandien yra dalis tarptautinio sambūrio dėka jo triūso, Lietuvos meno kritikai priklauso tarptautiniai kritikų organizacijai, kurios Lietuvoj jis buvo steigėjas ir pirmininkas.

Dr. Stasys Gostautas

tapti laisvų ir demokratių šalių sąjungos dalimi. “Dešimties milijonų Amerikos lenkų patirtis, įgyta siekiant Čekijos, Lenkijos ir Vengrijos narystės NATO, bei jau dabar Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims teikiama parama, yra reikšminga”.

Amerikos lenkų paramą Lietuvos kelyje į NATO V.Ušackas, drauge su Bostono lietuvių apygardos pirmininku

MIRĖ AKTYVUS LIETUVOS RĖMĖJAS

LR ambasadą JAV pasiekė skaudi žinia, jog spalio 26 d., eidamas 72-uosius metus, mirė geras Lietuvos bičiulis, buvęs JAV Kongreso narys Gerald B. H.Solomon. LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas velionio artimiesiems pasiuntė užuojautos laišką.

1998 m. spalio 12 d. G.Solomon už paramą Lietuvai buvo apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kuni gaikščio Gedimino 2-ojo

Gintaru Čapu, taip pat aptarė spalio 28 d. susitikime su Lenkijos garbės konsulu Bostone M.Lesniewski-Laas, Lenkų kultūros fondo prezidentu A.Pronczuk ir kitais vietos lenkų bendruomenės atstovais.

Apsilankymą Bostone V. Ušackas pabaigė susitikimais su valstijos lietuvių, latvių ir estų bendruomenių vadovais bei dalyvavimu šv.Mišiose.

laipsnio ordinu. 1999 m. G.Solomon pasitraukus iš Kongreso, jis ir toliau išliko aktyvus Lietuvos bei kitų Baltijos valstybių rėmėjas, buvo JAV Atstovų rūmų Baltų sambūrio garbės narys. Kaip vienas iš JAV Kongreso delegacijos NATO Parlamentinėje Asamblėjoje narių, G.Solomon daug prisidėjo propagodamas Baltijos šalių narystės NATO siekius.

Rolandas Kačinskas

“VIKTORAS VIZGIRDA - SAVO IR MŪSŲ LAIKE” ARBA DAR SYKŲ APIE MODERNIZMĄ

Viktoras Liutkus

Kai iš Bostono atskriejo žinia, jog vietos lietuviai savo subatvakaryje rengiasi paminėti Viktorą Vizgirdą (1904 - 1993), o savo klube eksponuoti turimus jo paveikslus ir ta proga pristatyti knygą apie dailininką bei išklausti paskaitą apie kūrėją, pasisakymo idėja atėjo greitai. V. Vizgirda išgyveno savo laiką kaip retas vaisingai, su darbų ir kūrybos vienoje, ir tas jo nugyventas laikas išėjo kone kaip chrestomatija - pagal jį bemaž gali parašyti mūsų meno inteligentijos istoriją. Šio menininko gyvenimo, veiklos ir kūrybos masteliai tokie, kad jais galima matuoti kelių kartų gyvenimą, porą - trejetą lietuviškojo meno raidos tarpsnių, apibūdinti dailės modernėjimą tarpukario dešimtmečiais ir jos atšakos raidą išėivijoje. Žiūrint iš kitos pusės, natūralu ir dėsninga susieti šį teptuko meistrą ir su dabartimi. Dailininko bičiulis Ant. Gustaitis knygoje “Saulės šermenyse”, kurią V. Vizgirda iliustravo, irgi vienu dvieliu užsiminė apie menininko laiką: “O tu vis dar, kad širdį paguostų/ mums tą bėgantį laiką paišai”. Gyvena Vizgirdą pažinoję žmonės, po privačius rinkinius išsisklaidę jo kūriniai, Cape Cod’e tebestovi Vizgirdų melsvai padažytas namukas, apaugęs eglėmis ir apjuostas šelmiškai banguojančia pusrasčių tvora. Bet svarbiausia, kad dailininko kūryba jau kalbasi su šiandiena savo išliekamąja verte, keliamu išpūdžiu, ji jau veikia kaip katalizatorius, užduodamais klausimus kiekvienam - kritikui, žiūrovui, muziejininkui, kolekcionieriui.

Ir dar viena laiko ir meno aplinkybė. Skrendant link Bostono, mūsų laiko ir V. Vizgirdos kūrybos sąsąuka kažkaip savotiškai išgrynėjo rugsėjo 11-osios tragedijos fone, kai pasaulis per kelioliką minučių labai greitai tapo mažas, pažeidžiamas, nenuspėjamas. Pagalvojau: Ars longa, vita brevis šių įvykių fone tapo nekokia užuovėja nei meno paminklams, nei paguoda jų kūrėjams.

Modernizmo idėjos ir jų autoriai

Grįžtant prie pasisakymo temos, verta pastebėti, kad iš tikrųjų V. Vizgirda “bėgančio laiko” netapė. Jis nebuvo atidus įvykių eigos ir aplinkos fiksatorius, jo tapomų medžių šakos nekrustelėdavo su kiekvienu meno sąjūdžiu ar populiaria srove. Net priešingai: galima sakyti, kad kaip tik ilgametę kūrybą jis siekė kuo labiau įtvirtinti, saugoti nuo prigimčiai svetimų vėjų. Jo stilius, nors ir keisdamasis, subrandino stabilią plastinę formą, išraiškos meistrystę, noras lavinti teptuką ir virtuoziskai derinti spalvų tonus nesitraukė iš jo tamsių akių horizonto. Taiklus buvo Dr. Stasys Goštautas, dar 1972 metais “Drauge” (gegužės 6d.) pastebėjęs: “kai menas keitėsi, nes tame pasikeitime visada likdavo priešasčių tolimesniame keitimuisi, Vizgirdai labiau rūpėjo būti meistrui, negu pataikyti į tik ką iškabintą taikinį”.

Žinoma, žiūrint į jaunystės laikų V. Vizgirdos kūrybą, jai apibūdinti tektų kitokie meno kriterijai ir kitoks santykis su meno kontekstu, su Lietuvos dailės modernėjimo srove. Per pastarąjį dešimtmetį ir dailės istorikai kiek keičia savo požiūrį ir vertinimus į tai, kas dėjosi tarpukario Lietuvos meno gyvenime. Griežtas skirtumų nusakymas tarp 3-ojo ir 4-ojo dešimtmečių dailės nyksta, išvelgiama daugiau sąlygotumų ir gilesnių meninių sąsajų. Bet klausimų nuo to nemažta: ar tik su Ars’u (1932 - 1935) reiktų sieti esminį dailės posūkį link modernizmo? (tai įprasta tezė dailėtyroje. Bent iki pastarųjų metų.). Ar nėra per silpnas argumentas lietuviškojo modernizmo vėlavimui paaiškinti valstietiškieji mūsų kultūros pamatai? Gal anuometiniai menininkų kartų nesutarimai perdedami: iš paastrėjusio jų santykio, skirtingų estetinių nuostatų ar užgautų ambicijų kažkaip neatsirado didelių stiliaus išsišakojimų, radikalesnių meninių idėjų ir jų rezultatų. Gal priežastis kita - apskritai jaunos nepriklausomos valstybės kultūros raida, kuri nei psichologiškai, nei fiziškai negalėjo spėti koja

Viktoras Vizgirda “Kryžkelė”.

kojon su Europos menu ir jo sąjūdžiais. Gražiai šiuos klausimus ir jų niuansus aprašo J. Mulevičiūtė savo ką tik išleistoje knygoje “Modernizmo link. Dailės gyvenimas Lietuvos Respublikoje 1918 - 1940”. Kaunas, 2001.

Bet V. Vizgirdą, kaip ir jo bendražygius bei bendraamžius arsininkus Juozą Mikėną, Antaną Samuolį, Antaną Gudaitį, vyresnį kolegą Adomą Galdiką, Čiurlionies galerijos direktorių ir jaunųjų sąjungininką Paulių Galaunę neabejotinai reikia sieti su dailės modernėjimu. Be abejo, už nugaros stovėjo jaunųjų pedagogas ir gynėjas spaudoje Justinas Vienožinskis, stipria tribūna buvo ‘Naujoji Romuva’ ir jos vedlys Juozas Keliuotis. Jei sutiksime, kad modernizmas - ne formos, ne srovės, ne kelių meninių sąjūdžių rodiklis, o yra labiau kultūros tipą, visą visuomenės gyvenimo būdą apibūdinantis ir įforminantis veiksnys, tai Lietuvos meninį lauką reiktų neabejotinai išplėsti už šių pavardžių ir pradmenų ieškoti kiek anksčiau. Negalime pamiršti kelių svarbių faktų, gan stipriai pasakančių, kokių reikšmingų meninio mąstymo ženklų būta (kad jie neišsivystė, greit užgeso - kitas dalykas, turėjęs savo priežastis). Tai visų pirma “Keturių vėjų” sąjūdis ir žurnalas (1924 - 1928), Juozo Tysliavos Paryžiuje išleista “MUBA” (1928), kuri šalia tokių avangardo asų, kaip L. Russolo, P. Mondrian, J. Cocteau, M. Seuphor, H. Staževski ir kitų įrašė ir lietuvių konstruktivizmo pradininką Vytautą Kairiūkštį (1890 - 1961). Pastarasis dar 1923 m. Vilniaus kino teatre “Corso” kartu su Lenkijos bendraminčiais surengė pirmąją konstruktivizmo “Naujojo meno parodą”, reikšmingą Lenkijos

avangardo plėtrai. Bet V. Kairiūkščio ir jo mokinių paroda Kaune 1931 m. buvo sutikta labai nepalankiai. Kaunas konstruktivizmo negalėjo priimti (ar ne čia glūdi šaknys, kad taip sunkiai iki šių dienų mūsų mene sau vietos nesuranda konstruktivi abstrakcija?). Jei atminsime, kad modernizmą charakterizuoja akivaizdus noras neigti praeitį, nematant joje pozityvių paskatų nūdienos menui, iškeliant dabartį ir ateitį, tai būtent V. Kairiūkštis taip pat pirmas prabilo apie “naująjį meną” (tiesa, lenkų okupuoto Vilniaus meno kontekste). Po kelių metų tą jau ištarė ir kauniečiai dailininkai: “nepriklausomieji” (A. Valeška: “nenorime būti atsilikėliai. Mes norime būti XX šimtmečio piliečiai”, 1932), arsininkai (“nuogoj ir skaudžiai apleistoj dirvoje atsirandam mes”, 1932), pokalbiai apie modernizmą netilo “Naujosios Romuvos” pirmadieniniuose susiėjimuose. Pats J. Keliuotis meną laikė “individualybės, tautybės ir modernumo ekspresija”. Kitas stiprus modernėjančios dailės faktas - S. Ušinsko pirmas po studijų Paryžiuje pasirodymas laikinojoje sostinėje 1931. Save dailininkas apibūdino “ultra modernistu”, “industrialiniu dailininku”, aiškiai pasakydamas, kurlink kreipia savo kūrybą. Bet įdomi aplinkybė: geometrizuotos, dekoratyviai ištapytos mechanizmus primenančios figūrų formos, faktūros (popieriaus aplikacijos, žvirgždas) jau nebebuvo Kauno publikos atstumti. S. Ušinsko darbai patraukė elegancija, rafinuotu keistumu, jo geometrinė figūros stilizacija savo aštria, kieta forma neerzino žiūrovo, kaip, pvz., V. Kairiūkščio “Sėdinti moteris” (1924).

Taigi, lietuviškasis moder-

nizmas kūrėjų ir jų meno suvokėjų sąmonėje klostėsi gana komplikuotomis formomis, žodiniai išsireiškimai dažniausiai pralenkdavo plastinius rezultatus, ambicijos - amunicija...Bet tai buvo gyva ir veržli srovė, o V. Vizgirda - jos sukūriuose. Jo, kaip organizatoriaus talentas - nepralenkiamas. Kita vertus, arsininkų modernizmas, nežiūrint jų oponentų aštraus sutikimo, visgi neišrodė toks radikalus meniniu požiūriu. Nors Ars’o manifeste skambėjo akivaizdus noras nematyti kas dėjosi aplinkui, kas būta iki jų dailėje (ar ne manifesto redaktoriaus, keturvėjininko Juozo Petrėno pasidarbavimas?), bet pati kūryba nerizikavo radikaliau kirsti per meno šaknis, neišubavo kraštutinių plastikos formų. Keistai, su nostalgijos ir romantinio nusiteikimo žyme jų kūriniuose pynėsi lietuvių liaudies skulptūros naivi pagava ir klasikinės dailės tvarkos bei ramybės ilgesys. Juk ir V. Vizgirdos ankstyvojoje kūryboje rasime ir matisiškos elegancijos, skaidrumo (peizažai), ir šiurkštokos, atla paširdiškos tapysenos (natiurmortai, portretetai). Dailininkas ėjo keliu, kuriuo žengė ir jo karta, ir, plačiau imant - visos valstybės kultūros gyvenimas. Vaizdžiai tariant - kelias ėjo iš Šiaurės į Pietus, kur palei Viduržemio jūrą driekėsi lotyniškoji meno klasika, kur raibuliavo prancūzų meno ir vardų jūra su neišsenkamais ir žavingais kūrybos pavyzdžiais. Traukė tradicija, klasika! Dėsninga kolegės išvada: “Tarpukario lietuvių dailė rutuliojosi modernizmo ir naujojo tradicionalizmo sankirtoje. Lietuviai karštai siekė tapti nūdieniški, tačiau jų siekyje

ATVIRAS LAIŠKAS

Lietuvos Respublikos Seimui

Didžiai gerbiamieji Seimo nariai, kreipiuos į jus prašydamas paramos.

Baltų tikėjimo bendruomenė Romuva įregistruota 1992 metais kaip religinė bendruomenė. Tačiau 1995 metais Lietuvos religijų įstatymas buvo pakeistas, suskirstant religijas į tradicines ir netradicines. Tradicinėmis buvo paskelbtos tik 9 religijos, kurios visos yra abrahamistinės. Mūsų senasis tikėjimas, kuris buvo mūsų valstybinė religija iki Lietuvos krikšto ir kurį pripažino L.D.K. Gediminas, Simonas Daukantas, Vilius Storosta-Vydūnas, kunigaikštis Jonas Beržanskis-Klausutis, Domas Šidlauskas-Visuomis, Vincentas Vyčinas, Marija Gimbutienė, Pranė Dundulinė bei kiti, buvo priskirtas prie netradicinių.

Nepaisant to mūsų tikėjimas vis labiau populiarėja Lietuvoje ir šiuo metu turi keletą tūkstančių šalininkų, skaičiumi pralenkdamas eile tradicinių religijų.

Prieš savaitę Baltų tikėjimo bendruomenė Romuva Seimui pateikė prašymą paskelbti mūsų baltų tikėjimą tradiciniu ir įtraukti į tradicinių religijų sąrašą. Mes tikimės palankaus sprendimo, todėl kreipiamės į Jus prašydami pritarimo.

Dieve padėk! Laima palaimink!

Dėkodamas iš anksto,

Vilius Dundzila, Ph.D.
JAV Romuvos Seniūnas

Atkelta iš 9 p.

slypėjo stipri praeities trauka" (žr.: J. Mulevičiūtės min. kn., p. 131).

Peršokime iš prieškarinio laikų arčiau mūsų dienų, peršokime Atlantą. Pacituokime V. Vizgirdos žodžius, pasakytus apie Amerikos padangę subrendusią kūrėjų kartą: "Jaunoji karta, išaugusi autostradų sankryžose, neturi palikimo. Jie neturi patriarchalinio namų gyvenimo ir Sezano obuolys negali jų jaudinti. Mechanizuoto gyvenimo pasaulis skverbiasi į jų sielą" (1972).

C zann'e ir jo daugysyk tapyto motyvo - obuolio - paminėjimas gražiai primintų, kokiam moderniojo meno autoritetui, kokiam tapybos pavyzdžiui ir kokiam kultūros tipui lietuvių dailininkas liko ištikimas.

Kankorėžis tarp dangoraižių

Gražus V. Vizgirdos paminėjimas lietuvių klube, jo organizatorių Romo Veito ir Zitos Krukonienės triūsas, paskatinęs sugrįžti prie mūsų dailės klasiko darbų (netrūko puikių peizažų, ypač Freiburgo laikotarpio) vertintini ir kultūros, ir dailėtyros požiūriu: juk tai, kas pasilikę JAV, kažin ar pasieks Lietuvos muziejus, tai turtas. O pokalbis apie V. Vizgirdą vertė pamąstyti, kaip išsišakojęs yra mūsų dailės medis. Kur ne kur, o Putname Saulė Šatienė parodė elegantišką Lino Katino beveik abstrakčią akvarelę - V. Vizgirdos portretą, autoriaus

dovanotą Vizgirdai besilankant Lietuvoje 1977 metais... Kokių būta nenumatytų susitikimų, dailininkų bendravimo ir simpatijų išraiškos!

Atminčiai nuo Vizgirdų namelio paėmiau iš po eglės nediduką kankorėžį. Pabuves Bostono apylinkėse (puiki kelionė į Putnamą, Cape Cod'ą) ir pamatęs miškus, medžių tankmes, pastovėjes ant Osterwill'io smėlio pajūryje galėjau geriau suvokti, kad visa tai ilgus metus buvo prieš Vizgirdos akis. Jam atmintyje - Višakio Rūdos brūzgynai, o čia, aplink - kankorėžius barstančios eglės, gelsvėjantys lapuočiai, daug kur išlendantys skiauterėti plikų uolų akmenys. Ir tai vėl padėjo prisiminti - kaip puikiai uolų ritmas pagautas Albino Elskaus tapiniuose! Be amerikietiškosios gamtos pamatymo sunkoka rašyti ir vertinti mūsų išeivių kūrinius.

Kai jau Bostonas po lėktuvo sparnu atrodė kaip liepsnelių užklota žemė, o jo aukštieji pastatai aštriais dantimis smigo į sutemų dangų, iš įspūdžių apie V. Vizgirdos nugyventą laiką Amerikoje atsirado tokia mintis. Tas smulkutis kankorėžis iš po eglės prie Vizgirdų namelio kažkaip nebetilpo tarp dangoraižių, jis atrodė per didelis savo paprastu gamtiškumu, natūros prigimtimi ir dvasia. Anie aštriadančiai bokštai - ne kankorėžio aplinka, jie kitokios natūros ir kultūros ženklai.

V. Vizgirda pasiliko su kankorėžiu, natūralus ir gamtiškas.

KULTŪRINIO PASIDALINIMO MOMENTAS

Kultūrinis Tautų bendravimas yra būtinas visokeriopam augimui ir brendimui. Bendravimas tarp asmenų ir tautų yra vidinio turtėjimo sąlyga. Žmogus ar tauta izoliavę save ir užsidarę tik savo supratime - skursta. Mes žavimės Europos tautomis, kurios išlaiko savo savitumą, bet kartu yra atviros kitų pozityviems pasiūlymams bei atradimams. Gerbiame Ameriką, kuri visokeriopai priima ir remia produktyvius kūrėjus. Daugelis būtent tik čia atranda savęs išskleidimo galimybę.

Ir su gailėsčiu bei tragika stebim trečiojo Pasaulio šalis, kurios pūna savų politinių bei religinių kodeksų pelkėse. Tai

nesugebėjimas kritiškai pervertinti nusistovėjusios tradicinės monotonijos. Būtent tai ir perauga į vidinį tautos bei asmens konfliktą-susikerta tai, kas pažinta ir kas ne, bet turi būti pažinta.

Šių metų, spalio mėnesį Beverly Hills, CA, Samuel Goldwyn Theater, vyko kino filmo - Amelie-peržiūra. Prancūzų režisierius Jean-Pierre Jeunet bendradarbiavo su Miramax kino studija. Buvo sužavėtas Amerikos kino pramonės techninėmis galimybėmis. Jo naujas kino filmas buvo labai nuotaikingai priimtas Amerikos kino žinovų bei kritikų. Meilės istorija labai ryškiai atspindėjo pran-

cūzišką nuotaiką bei režisieriaus charakterį.

Amerikos pagalbą, kuriant kino filmą, jis įvertino ne kaip norą primesti savo stiliaus, bet kaip praturtėjimą savo profesionaliame darbe.

Jean-Pierre prakalbinau prancūziškai kaip Lietuvių žurnalistų asociacijos Amerikoje narys. Nors buvo apsuptas daugelio svečių bei draugų, atrado minutę Lietuvai.

Jis nuoširdžiai atsiliepė į mano padėkojimą. Labai šiltai atsiliepė apie mūsų šalį. Sutikdamas nusipaveiksluoti kartu - paragino Lietuvos kino meną nepalaužiamai augti ir auginti.

Edmundas Atkočiūnas
Santa Monica, CA

TAFT MULTICULTURAL DIRECTOR NAMED TO FEDERAL COMMISSION Pust One of Seven Tapped By President Bush

COLUMBUS (October 22, 2001) - August B. Pust, Governor Bob Taft's Director of Multicultural Affairs and International Relations, has been appointed to the United States Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad for a term of three years.

President George W. Bush appointed seven individuals including Director Pust to the Commission, which was formed in 1985 to encourage the preservation and protection of communal properties connected with the heritage of Americans from Central and Eastern Europe.

"The President could not have chosen a more committed and capable person to serve on this important commission," Taft said. "August has a long and distinguished record of public service to Ohio and will continue to do so through his work with the commission."

Pust has held his current position since Taft took office in 1999 after holding a similar position in the Voinovich Administration. A native of Slovenia, Pust's lifelong promotion of freedom for captive nations was recognized in 1990 when the American Nationalities Movement awarded him its prestigious "Freedom Medal." Among many honors throughout his career, Pust received the Ohio Distinguished Service Medal in 1996 and an honorary doctorate degree from the University of Valachia, Romania.

The Governor's Office of Multicultural Affairs and International Relations was established in 1991 to provide outreach assistance and open communication channels with Ohio's more than 60 major nationality-ethnic groups. The office encourages the international exposure and visibility of Ohio by working with internationally focused non-profit organizations and educational institutions.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

JUODLIGĖ LIETUVOJE

Juodligė, daugiau kaip mėnesį verčianti krūpčioti iš baimės amerikiečius, - jau Lietuvoje.

Visų šventųjų dieną, pasitvirtino Vilniaus mikrobiologų būgštavimai: laboratorijoje nugaišo pelė, užkrėsta serumu, pagamintu iš įtartinų miltelių. "Juodligės sukėlėjų atradome viename iš penkių pašto maišų, kuriuos mums perdavė patikrinti JAV ambasada Vilniuje", - pranešė Visuomenės sveikatos centro mikrobiologijos laboratorijos vedėja Kazimiera Rutienė.

Žinia apie pirmąjį Europoje patvirtintą juodligės atvejį žaibiškai apskriejo visą pasaulį. Pranešimus apie tai išplatino didžiausios naujienų agentūros. Reportažus iš Lietuvos parodė ir pagrindinės JAV televizijos stotys.

Pirmas juodligės atvejis už Jungtinių Valstijų ribų buvo užregistruotas JAV ambasadoje Peru sostinėje Limoje.

Nukelta į 11 p.

Pranešame, kad spalio 31 d. 2001 m. po ilgos sunkios ligos mirė mūsų brangus tėvas ir brolis, architektas

**A. † A.
VYTAUTAS ŪSAS**

Nuliūdę

*Barbara Cunningham
Gražina Pauliukonienė ir šeima*

St. Petersburg Florida

**A. † A.
ONUTEI KUČINSKIENEI**

mirus Lietuvoje, broliui VYTAUTUI ir žmonai ELZEIRAČKAUSKAMS reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

*Aldona ir Edas Bliūmentaliai
Irena ir Edas Rydeliai
Bronė ir Benjaminas Paulioniai
Jadzė Dautienė
Jonas Rastenis
Roma ir Henrikas Tatarūnai*

RENGINIŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

LAPKRIČIO 23 d. penktadienį, 6:30 val. vakare Dievo Motinos salėje Clevelando BALFo skyriaus koncertas. Programą atlieka Kauno muzikos ansamblis "AINIAI".

GRUODŽIO 1 d. šeštadienį nuo 9 v.r. Metinė susikaupimo diena - rekolekcijos Dievo Motinos parapijos svetainėje. Rengėjai - Clevelando ateitininkai visus maloniai kviečia dalyvauti.

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

KORPORACIJOS NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba ruošia suvažiavimą š.m. lapkričio 25 d. Pasaulio lietuvių Centre Bočių menės salėje, 14911 W. 127th St., Lemont, IL. Kviečiame visus korporantus ir jų draugus dalyvauti. Registracija prasidės 12 val. p.p. Bus šilti ir skanūs pietūs. Kolegė Eglė Juodvalkė duos pranešimą apie jos viešnagę Lietuvoje ir apsilankymą korporacijos rūmuose Kaune ir taip pat pristatysime jos knygą "Cukraus kalnas". Prašome užsisakyti pietus iki lapkričio 17 d. skambinant kol. Vaclovui Mažeikai 847-823-3607 arba vakarais kol. Daivai Meilienei 708-636-5347. Kaina asmeniui 15 dol.

Atkelta iš 10 p.

Pašto siunta, kurios viename maišų rasta juodligės sukėlėjų, į Vilnių iš JAV buvo išsiųsta tarp spalio 11-osios ir 24-osios. Iš JAV valstybės departamento į Lietuvą atkeliavę pašto maišai laboratorijai buvo perduoti spalio 30 d. Laboratorijoje viename iš maišų paimtų mėginių buvo išaugintas juodligės sukėlėjas bacillus anthracis. Buvo imtasi visų reikiamų atsargumo priemonių - jos darbuotojams profilaktiškai paskirti antibiotikai, o maišai iškaitinti aukštoje temperatūroje, kuri sunaikina juodligės sukėlėjus.

Nutrauktas susirašinėjimas

Apie tyrimo rezultatus buvo iš karto pranešta JAV ambasadai. Septyni jos darbuotojai, turėję reikalų su pašto siunta, jau vartoja antibiotikus, profilaktinis kursas pasiūlytas ir besibaimintiems dėl savo sveikatos jų šeimų nariams.

Ambasadose pašto skirstymo kambarys buvo iššyk užantspauduotas ir išdezinfekuotas.

Visų šventųjų dieną, JAV ambasada Vilniuje nedirbo. Pasak ambasadose kultūros atašė Michaelo Boyle'o,

planuojama, kad ambasada vėl dirbs lapkričio 2 d., nors daugelis darbuotojų tą dieną atsiprašė iš darbo.

Diplomatas neatmetė galimybės, kad nutarimas atnaujinti ambasados darbą gali ir keistis.

Amerikos ambasada Vilniuje, kaip ir kitos šios šalies atstovybės visame pasaulyje, dėl juodligės užkrato grėsmės laikinai nutraukė susirašinėjimą paštu su Valstybės departamentu. JAV diplomatinio pašto paslaugos buvo sustabdytos po to, kai kelios Valstybės departamento pašto skirstymo priemonės Vašingtone buvo užkrastos juodligės sporomis.

Lietuvos epidemiologai vakar pareiškė, kad juodligės užkratas, rastas ant diplomatinio pašto maišų, tiesioginės grėsmės šalies gyventojams nekelia. Juodligė žmogus negali užsikrėsti nuo kito žmogaus.

Pasak Užkrečiamųjų ligų kontrolės ir profilaktikos centro direktoriaus pavaduotojo Vytauto Bakasėno, prie pašto maišų lietėsi tik diplomatinio pašto kurjeris, kuris paėmė juos iš lėktuvo ir nuvežė į ambasadą.

JAV LB KULTŪROS TARYBA SKELBIA RUGSĖJIS - SPAUDOS MĖNUO

Papiginta metinė prenumerata naujiems skaitytojams

DIRVA	\$25.00 (vietoje \$35.)
P.O. Box 19191 Cleveland, OH 44119-0191	
DRAUGAS	\$65 (vietoje \$100.)
4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629	
DARBININKAS	\$25.00 (vietoje \$35.)
341 Highland Blvd Brooklyn, NY 11207	
EGLUTĖ	\$10.00 (vietoje \$15.)
13648 Kickapoo Trail Lockport, IL 60441	
LIETUVIŲ BALSAS	\$25.00 (vietoje \$35.)
2624 W. 71 st. St. Chicago, IL 60629	
PASAULIO LIETUVIS	\$15.00 (vietoje \$25.)
14911 127th St. Lemont, IL 60439	
PENSININKAS	\$10.00 (vietoje \$15.)
2711 W. 71 st. St. Chicago, IL 60629	
BRIDGES	\$15.00 (vietoje \$18.)
1927 W. Boulevard Racine, WI 53403	
LITUANUS	\$8.00 (vietoje \$10.)
1501 - So. Indiana Ave Chicago, IL 60605	
LITHUANIAN HERITAGE ..	\$20.00 (vietoje \$29.95.)
P.O.Box 225 Lemont, IL 60439	
AMERIKOS LIETUVIS	\$30.00 (vietoje \$39.)
7349 W. 55th Palce Summit, IL 60501	

Biologinio terorizmo grėsmė

Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotojas Arvydas Pocius žinias apie patvirtintą juodligės atvejį šalyje pavadino labai neramiomis: "Šis atvejis dar kartą įrodo, kad Lietuva nėra apsaugota nuo pasaulyje plintančios bioterizmo grėsmės. Niekas nuo jos neapsaugotas. Mums visiems yra apie ką labai rimtai pamąstyti". Pareigūnas informavo, kad artimiausiu metu bus sušauktas valstybės saugumo tarnybų, sveikatos apsaugos ir pašto tarnautojų pasitarimas, kuriame bus detalai aptarta situacija šalyje ir priemonės, kurių bus imtasi apsisaugoti nuo biologinės grėsmės.

Ugniagesiai turi darbo

Lietuvoje toliau randama neaiškios kilmės miltelių. Užvakar priešgaisrinės apsaugos gelbėtojai juos surinko Kaune ir Panevėžyje.

Vokas su neaiškios kilmės milteliais aptiktas tarp pašto korespondencijos bendrovės "Lietuvos energija" Kauno filiale, elektros tinklų įmonėje.

Iškvieisti ugniagesiai gelbėtojai voką paėmė iš šios įmonės raštinės. Įdėtas į plastikinį maišą siuntinys kol kas saugomas įmonėje

"Švara". Tą pačią dieną prie pašto dėžutės išbarstytų miltelių buvo aptikta Panevėžio savivaldybėje. Ugniagesiai gelbėtojai surinktus miltelius išsivežė. Jie yra laikomi Panevėžio priešgaisrinės apsaugos tarnybos patalpose.

Priešgaisrinės apsaugos gelbėtojai visoje šalyje yra surinkę 51 paketą su neaiškios kilmės milteliais.

Juodligė gydoma trijų grupių antibiotikais. Tačiau, specialistų teigimu, antibiotikų vartojimas profilaktikos tikslais yra ne tik netikslus, bet gali būti net ir žalingas. Todėl ir JAV, ir kitų šalių ekspertų nuomonė vienoda: antibiotikų galima imtis tik medicams rekomendavus.

Vakcina, kuria dabar nuo juodligės skiepijami kariškiai JAV, nėra skirta plačiam visuomenės skiepijimui, nes ji neatitinka reikalavimų, keliamų šiuolaikinėms vakcinoms. Šia kol kas vienintele atrasta profilaktikos priemone bandoma apsaugoti tik ypač didelės juodligės rizikos grupes.

Vokietijoje įsikūrusio chemijos ir farmacijos koncerno "Bayer" gaminami antibiotikai "Cipro" (ciprofloksacinas) po pirmųjų pranešimų apie juodligės užkratą

DIRVAI AUKOJO

E.Petrini, Jackson MS	65
Jesuit Fathers, Clev. OH	50
K.Simaitienė, Forest Hills, NY 35	
V.Kačinskas, Sawyer, MI	15
S.Mažulis, Woodstock, IL	15
B.Šimkus, Santa Monica, CA 15	
S.Skirmantas, Santa Monica 15	
R.Šležas, Dorchester, MA	15
V.Vilkutaitis, Euclid, OH	15
J.Dunduras, Cleveland, OH ...	10
A.Balduškas, Cuy. Falls, OH 5	
V.Brakas, Willoughby, OH	5

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams

Amerikoje tapo viena pačių paklausiausių prekių.

Lietuvoje šiuo metu yra vos dvi trys šio specifinio vaisto, veikiančio juodligės sukėlėjus, pakuotės. "Ne dėl to, kad šiuos vaistus būtų skubiai išpirkę, - "Lietuvos ryto" korespondentei Linai Lileikienei aiškino "Bayer" atstovybės Lietuvoje vadovas Raimundas Jucevičius. - Iki šiol šie vaistai nei Lietuvoje, nei kitur pasaulyje tiesiog neturėjo didelės paklausos".

Kasmet Lietuvoje paroduodama apie 100 šių vaistų, šalies rinkoje esančių jau penkti metai, pakuočių. Jais gydomos kai kurios bakterinės infekcijos, pavyzdžiui, kaulų, sąnarių, kvėpavimo, šlapimo takų.

Dabar dešimt šių antibiotikų piliulių, priklausančių nuo vaisto dozės, kainuoja nuo 60 iki 90 litų. Tačiau R.Jucevičius nežino, kiek kainuotų šie vaistai, jeigu jų būtų užsakyta papildomai: atsižvelgdama į kilusią juodligės grėsmę, "Bayer" šiuo metu visame pasaulyje sumažino jų kainą.

Nors juodligei gydyti patvirtinti dar du senesnės kartos antibiotikai - penicilinas bei doksiciklinas, amerikiečiai pirmenybę atiduoda naujesniam vokiškam preparatui, veikiančiam tik specifinę bakterijų rūšį, tarp kurių yra ir juodligės sukėlėjai. Penicilino ir doksiciklino Lietuvoje yra pakankamai.

LR inf.

Padidintas Bacillus anthracis vaizdas

JUODLIGĖS ŠPOSININKAI

Visokiems gandams apie juodligę plintant sulaukėme ir šposininkų, kurie krečia juokus.

Murray, Kentucky, mieste dvi universiteto studentės tapo areštuotos bandant išsiųsti paštu vokus, apibarstyus cukraus pudra. Esą jos siuntė tuos vokus draugėms, bandydamos jas pagąsdinti. Tuo tarpu pašto viršininkas pamatęs tokius įtartinus vokus, sustabdė įstaiigos darbą. Vokai ir tarnautojas apsibarstę nuo jų marškinius buvo tikrinami. Abi buvo apkaltintos už siuntimą paštu grėsmingus laiškus, už tai baudžiama iki 5 metų kalėjimo. Jos iki teismo išleistos už 50.000 dol. užstatą.

Flint, Michigane, trys General Motors fabriko darbininkai pašposavo juodligės įtarimais. Keturiom valandom buvo sustabdytas konvejeris, nes tie šposininkai pametė voką su kūdikio pudra ant vieno sunkvežimio.

Connecticut - gamtosaugos įstaiigos tarnautojas gali sulaukti 5 metų kalėjimo ir 3 milijonų dol. pabaudos už tai, kad FBI atstovams pamelavo apie pudra nubarstytą rankšluostį, rastą šalia jo kompiuterio.

Floridoje - Inverness mokyklos mokinys gali sulaukti 15 m. kalėjimo bausmės, jei jį teistų kaip suaugusį. Jis parašė laišką, kad jo mokykloje rasta juodligė. Jei jį teis kaip jaunametį, jam tektų kalėti iki 21 m. amžiaus.

Taip pat Palm Coast mokykloje vienas jaunuolis apibarstė mokytojo rašomąjį stalą pudra, galvodamas, kad dėl juodligės baimės tądien nebus pamokų. Jam gali tekti 15 metų kalėjimo ir 10,000 dol. pabauda.

Louisiana - New Orleans laivų statykloje raštinės tarnautojas cukrum apibarstė laiškų lentynas. Jis tapo areštuotas ir gali būti nubaustas 15 m. kalėjimo ir 15,000 pabauda.

Pennsylvania - Philadelphia 6 asmens tapo apkaltinti už skleidžiamus juodligės gandus. Vienas jų siuntė paštu vokus su balta pudra ir grasinančiais laiškais. Kitas pasakė pašto tarnautojui, kad nori užrašyti ant jo siunčiamo voko: "Anthrax Enclosed". Dar vienas imetė į namų laiškų dėžutę voką su talko pudra ir užrašė: "Osama bin Laptop". Kiti dar laukia apkaltinimų.

Rhode Island - Providence gyventojas gali sulaukti aukščiausios bausmės - 5 m. kalėjimo ir 250,000 dol. pabaudos. Jis teisinosi valstybės policijai, kad jo bomba ir juodligė grasinantis laiškas buvo tik juokai. Voke rasta tik talko pudra.

Atrodo, kad neverta juokauti su juodlige ir bet kokiais grasinimais, nes iki šiol jau užregistruota 15 susirgimų juodlige. USA TODAY tyrimus pastebi, kad juodligės sporai yra aukštos kokybės, galingi ir gryni. Anot mokslininkų, tie sporai galėjo būti pagaminti Čekijoje arba Irake.

Ger. J.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports - visas - prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

PIGIAUSI TARPTAUTINIAI SKAMBUČIAI

Naudotis galima pasikeitus kompanija arba per kodą. Turime planą mobiliems telefonams. Galite užsisakyti PASSPORT skambinimo kortelę, Call-Back iš Lietuvos bei asmeninius 800 nemokamus numerius.

Tel. informacijai ir užsakymams:

1-888-606-3427

www.maxitelusa.com

skambinti į Lietuvą, 6c. JAV visą parą.

KOLDŪNAI

MĖSOS, VARŠKĖS, GRYBŲ
Skambinkite:

Jodi arba Dana Apanavičius

Tel.: (216) 531-6995

(440) 354-4029

Gift certificates available

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS:

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkaiquotoja
Profesionalus pataraviras perkant-parduodant namus ir namų įkaiquoras

V. R. MATAS

Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530